

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 221**

24 Σεπτεμβρίου 2002

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3052

Απλουστεύσεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, στον τρόπο απόδοσης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και άλλες ρυθμίσεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Οι διατάξεις του π.δ. 186/1992 (ΦΕΚ 84 Α΄) τροποποιούνται, αντικαθίστανται και συμπληρώνονται ως ακολούθως:

Άρθρο 1
Γενικές διατάξεις

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 2 προστίθενται δύο νέα εδάφια, ως εξής:

"Για το χαρακτηρισμό αλλοδαπού προσώπου κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, ως επιτηδευματία, αρκεί η ύπαρξη πραγματικής - φυσικής επαγγελματικής εγκατάστασης στην ελληνική επικράτεια, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό αυτής ως μόνιμης ή μη από άλλες διατάξεις.

Επιτηδευματίας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος λογίζεται και κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε μορφής που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου ή αναγείρει ακίνητο στην Ελλάδα. Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για τα πρόσωπα της παραγράφου 3."

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 2 προστίθενται τέσσερα νέα εδάφια ως εξής:

"Η επωνυμία της κοινοπραξίας απαρτίζεται από τα ονοματεπώνυμα ή την επωνυμία όλων των μελών ή τουλάχιστον του ενός εξ αυτών και τη φράση "και Σία".

Εξαιρετικά ως μέλη κοινοπραξίας μπορεί να υπεισέλθουν οι κληρονόμοι αποβιώσαντος μέλους, εφόσον προβλέπεται ρητά στο συμφωνητικό που κατατέθηκε στη Δ.Ο.Υ.

Σε κοινοπραξία μπορεί να συμμετέχει και άλλη κοινοπραξία, εφόσον προβλέπεται από διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

Για όσες κοινοπραξίες προβλέπονται από άλλες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου αυτής."

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 2 αντικαθίσταται, ως εξής:

"Τα πρόσωπα αυτά, εκτός από το Δημόσιο όταν ενεργούν πράξεις παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ή στο φόρο εισοδήματος θεωρούνται επιτηδευματίες μόνο για τις δραστηριότητες αυτές και έχουν τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού."

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Δεν υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων και στην έκδοση στοιχείων, με εξαίρεση το δελτίο αποστολής, στις περιπτώσεις που ρητά ορίζεται από τον Κώδικα αυτόν, οι αγρότες και οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις που ορίζονται από τα άρθρα 41 και 42 του ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α΄), εφόσον δεν έχουν ενταχθεί στο κανονικό καθεστώς του νόμου αυτού."

5. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 τα όρια των 7.500 ευρώ και 3.000 ευρώ αναπροσαρμόζονται σε 9.000 ευρώ και 4.000 ευρώ αντίστοιχα.

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 3 αντικαθίσταται, ως εξής:

"Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού ως είδος θεωρείται η ουσιώδης ποιοτική διάκριση των αγαθών, η οποία επηρεάζει κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 5%, τουλάχιστον την απόδοση ή το κόστος ή την τιμή πώλησης διαζευκτικά ή αθροιστικά."

Άρθρο 2
Βιβλία επιτηδευματιών

1. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 4 αντικαθίστανται ως εξής:

"3. Στη δεύτερη κατηγορία, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού:

α) Ο επιτηδευματίας του οποίου τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται με ειδικό τρόπο, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί φορολογίας εισοδήματος, καθώς και ο εκμεταλλευτής πλοίου δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του ν. 27/1975.

β) Ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών.

Όποιος από τους παραπάνω επιτηδευματίες διατηρεί και κλάδο παροχής άλλων υπηρεσιών ή πώλησης αγαθών τηρεί, για όλες τις δραστηριότητές του τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του όχι όμως κατηγορίας κατώτερης της δεύτερης.

γ) Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων για την εμπορία πετρελαίου.

Όποιος διατηρεί και κλάδο πώλησης άλλων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί για τον κλάδο αυτόν τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδα του κλάδου αυτού όχι όμως κατηγορίας κατώτερης της δεύτερης με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 6 του άρθρου αυτού."

"4. Στην πρώτη κατηγορία με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού:

α) ο εκμεταλλευτής περιπτέρου, β) ο πωλητής οπωρολαχανικών, νωπών αλιευμάτων και λοιπών αγροτικών προϊόντων αποκλειστικά στις κινητές λαϊκές αγορές, γ) ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων, για την εμπορία βενζίνης.

Όποιος από τους παραπάνω επιτηδευματίες διατηρεί και κλάδο πώλησης άλλων αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί για τον κλάδο αυτόν τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στα ετήσια ακαθάριστα έσοδα του κλάδου αυτού όχι όμως κατηγορίας κατώτερης της δεύτερης με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 3 και 6 του άρθρου αυτού."

2. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 αντικαθίσταται η φράση "κέντρου διασκέδασης ή καταστήματος που υπόκειται σε αγορανομική κατάταξη" ως εξής:

"καταστήματος ή άλλου χώρου στον οποίο προσφέρεται φαγητό ή ποτό με σερβίρισμα".

3. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 4 αντικαθίστανται τα όρια τήρησης των βιβλίων ως εξής:

Κατηγορίες βιβλίων	Όρια ακαθάριστων εσόδων	
Πρώτη μέχρι και	100.000	ευρώ
Δεύτερη μέχρι και	1.000.000	ευρώ
Τρίτη άνω των	1.000.000	ευρώ

4. Στο άρθρο 5 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

"4. Τα ποσά των εξόδων μέχρι πενήντα (50) ευρώ έκαστο και ο Φ.Π.Α. που αντιστοιχεί σ' αυτά μπορεί να καταχωρούνται καθημερινά στις στήλες που αφορούν με ένα ποσό ανά εκδότη στοιχείου."

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Η παράγραφος 4 του άρθρου 5 έχει ανάλογη εφαρμογή και επί των βιβλίων της δεύτερης κατηγορίας."

6. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθενται δύο νέα εδάφια ως εξής:

"Επίσης τηρεί και μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.103 του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Τα έπιπλα και σκεύη μπορεί να παρακολουθούνται στο μητρώο παγίων ανά συντελεστή απόσβεσης."

7. Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 5 και η παράγραφος 3 του άρθρου 6 έχει ανάλογη εφαρμογή και επί των βιβλίων τρίτης κατηγορίας."

8. Το άρθρο 8 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 8
Βιβλίο αποθήκης, παραγωγής - κοστολογίου

1. Ο επιτηδευματίας που πωλεί αγαθά για δικό του λογαριασμό χονδρικώς ή κατά κύριο λόγο χονδρικώς, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του υπερέβησαν το ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ τηρεί βιβλίο αποθήκης κατ' είδος, ποσότητα και αξία, κατά την εισαγωγή και εξαγωγή.

2. Ο επιτηδευματίας που πωλεί αγαθά για δικό του λογαριασμό λιανικώς ή κατά κύριο λόγο λιανικώς, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά του υπερέβησαν το ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) ευρώ, τηρεί βιβλίο αποθήκης κατ' είδος, ποσότητα και αξία κατά την εισαγωγή και εξαγωγή.

3. Με τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων και σύμφωνα με όσα ορίζονται από αυτές, βιβλίο αποθήκης τηρεί και ο επιτηδευματίας που πωλεί αγαθά για λογαριασμό τρίτων ή για δικό του λογαριασμό και για λογαριασμό τρίτων. Τα αγαθά των τρίτων παρακολουθούνται ξεχωριστά τουλάχιστον κατ' είδος και ποσότητα.

4. Ο επιτηδευματίας που πωλεί αγαθά μετά από προηγούμενη επεξεργασία, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους το σύνολο των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του υπερέβησαν το ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ τηρεί βιβλίο αποθήκης πρώτων υλών, βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, ετοίμων προϊόντων και υποπροϊόντων, στο οποίο καταχωρούνται, για κάθε αγαθό, οι αγορές και πωλήσεις κατ' είδος, ποσότητα και αξία και η εντός και εκτός της επιχείρησης ποσοτική διακίνηση κατ' είδος και ποσότητα.

Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, των βοηθητικών υλών και των υλικών συσκευασίας που διατέθηκαν για την επεξεργασία, καθώς και το κόστος των έτοιμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν, αναγράφεται στο βιβλίο αποθήκης τουλάχιστον μία φορά το έτος, κατά τη σύνταξη του ισολογισμού, και για τους τηρούντες αναλυτική λογιστική (ομάδα 9) του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου στο χρόνο προσδιορισμού του βραχύχρονου αποτελέσματος.

Βοηθητικές ύλες και υλικά συσκευασίας, των οποίων η συνολική αξία δεν υπερβαίνει το 3% του συνολικού κόστους των προϊόντων, με βάση τα στοιχεία της προηγούμενης χρήσης, μπορεί να παρακολουθούνται στο βιβλίο αποθήκης συνολικά μόνο κατ' αξία σε αντίστοιχο λογαριασμό. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου αυτού, παρακολουθούνται συνολικά κατ' αξία, μέχρι εξάντλησης του ανωτέρω ποσοστού, οι βοηθητικές ύλες και είδη συσκευασίας που έχουν, κατά σειρά, τη μικρότερη κατ' είδος συμμετοχή στο κόστος παραγωγής των προϊόντων.

Για τους τηρούντες αναλυτική λογιστική (ομάδα 9) η εξαγωγή και η κατανομή της αξίας του κόστους των βοηθητικών υλών και υλικών συσκευασίας του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζεται με βάση κατάλληλα κριτήρια στο χρόνο προσδιορισμού βραχύχρονων αποτελεσμάτων, με προσαρμογή στην πραγματικότητα στο τέλος της χρήσης με την απογραφή.

5. Βιβλίο αποθήκης, σύμφωνα με όσα ορίζονται από την προηγούμενη παράγραφο 4, τηρεί επίσης ο επιτηδευματίας που ενεργεί επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων ή για δικό του λογαριασμό και για λογαριασμό τρίτων, εφόσον κατά τις δύο προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους το σύνολο των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του υπερέβει το ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ. Οι πρώτες ύλες και τα έτοιμα προϊόντα των τρίτων παρακολουθούνται ξεχωριστά κατ' είδος και ποσότητα.

6. Ο επιτηδευματίας που πωλεί αγαθά εκτός της χώρας ή ενεργεί επεξεργασία για λογαριασμό κατοίκου άλλης χώρας τηρεί βιβλίο αποθήκης σύμφωνα με όσα ορίζονται αντίστοιχα στις παραπάνω παραγράφους, εφόσον τα ακαθάριστά του έσοδα ανά κλάδο, κατά τις δύο κατά προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους από τη δραστηριότη-

τα αυτή, υπερέβησαν το 80% του συνόλου των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του και τα ετήσια αυτά έσοδα υπερέβησαν το ποσό των πέντε εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (5.500.000) ευρώ.

7. Προκειμένου για επιτηδευματία, που έχει παράλληλα με τον κλάδο εμπορίου και ξεχωριστό κλάδο επεξεργασίας, η υποχρέωση τήρησης του βιβλίου αποθήκης κρίνεται αυτοτελώς για κάθε κλάδο, με εξαίρεση τους υπόχρεους στην τήρηση αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9), κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του π.δ. 1123/1980, με εξαγωγή βραχύχρονου αποτελέσματος, οι οποίοι εάν υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίου αποθήκης για τον έναν κλάδο τηρούν βιβλίο αποθήκης και για τον άλλο κλάδο.

8. Ο επιτηδευματίας που είναι υπόχρεος σε τήρηση βιβλίου αποθήκης παύει να τηρεί αυτό από την επόμενη διαχειριστική περίοδο εκείνης που για δεύτερη συνεχή χρήση δεν υπερέβη το εκάστοτε ισχύον όριο. Ειδικά κατά την πρώτη χρήση εφαρμογής του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου. Υποχρέωση τήρησής του δημιουργείται εκ νέου από την επόμενη διαχειριστική περίοδο εκείνης που για δεύτερη συνεχή χρήση υπερβεί το εκάστοτε ισχύον όριο.

9. Στο βιβλίο αποθήκης που τηρείται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 έως 6, αναγράφεται και η χρονολογία εισαγωγής ή εξαγωγής κατά περίπτωση με μνεία του οικείου δικαιολογητικού εγγραφής. Η ενημέρωση της εξαγωγής μπορεί να γίνεται με μία συγκεντρωτική εγγραφή σε ημερήσια βάση ανά είδος και σειρά στοιχείων που εκδίδονται, με την προϋπόθεση, όταν ζητηθεί από τον έλεγχο, να είναι δυνατή η εκτύπωση ή η σύνταξη κατάστασης με την αναλυτική κίνηση ανά παραστατικό όλων ή μερικών ειδών.

Ο επιτηδευματίας που υποχρεούται στην τήρηση αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9) κατά την τήρηση του βιβλίου αποθήκης εφαρμόζει παράλληλα και τα οριζόμενα από τις διατάξεις του π.δ. 1123/1980.

Σε ιδιαίτερες μερίδες του βιβλίου αποθήκης της έδρας παρακολουθούνται:

α) η κίνηση κάθε υποκαταστήματος με εξαρτημένη λογιστική κατ' είδος, ποσότητα και αξία κατά την εισαγωγή και εξαγωγή, β) η κίνηση κάθε αποθηκευτικού χώρου κατ' είδος και ποσότητα κατά την εισαγωγή και εξαγωγή, γ) τα αγαθά που βρίσκονται σε τρίτους για οποιονδήποτε σκοπό, ανά τρίτο, είδος και ποσότητα.

Όταν στο υποκατάστημα τηρείται βιβλίο αποθήκης κατ' είδος, ποσότητα και αξία ή στον αποθηκευτικό χώρο κατ' είδος και ποσότητα, η μερίδα του υποκαταστήματος ή του αποθηκευτικού χώρου που τηρείται στην έδρα μπορεί να ενημερώνεται με τη συνολική μηνιαία κίνηση του υποκαταστήματος ή του αποθηκευτικού χώρου εντός του επόμενου μήνα.

10. Δεν υποχρεούται:

Α) Στην τήρηση βιβλίου αποθήκης:

α) ο εκμεταλλευτής ελαιοτριβείου,

β) ο εκμεταλλευτής πρατηρίου χονδρικής πώλησης καπνοβιομηχανικών προϊόντων,

γ) ο πωλητής βενζίνης και πετρελαίου για λογαριασμό τρίτου,

δ) ο εκμεταλλευτής πρατηρίου υγραερίου αυτοκινήτων,

ε) ο εκμεταλλευτής πρατηρίου υγρών καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων,

στ) ο εκμεταλλευτής εστιατορίου ή ζαχαροπλαστείου, εφόσον διαθέτει τα αγαθά του λιανικώς ή κυρίως λιανικώς,

ζ) ο εκμεταλλευτής ξενοδοχείου ή ξενώνα ή κάμπινγκ,

η) ο πωλητής οπωρολαχανικών,

θ) ο πωλητής νωπών αγροτικών προϊόντων, πλην οπωρολαχανικών, εκτός της χώρας κατά ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) των συνολικών ακαθάριστων εσόδων του,

ι) ο παραγωγός κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών,

ια) ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών,

ιβ) ο εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου,

ιγ) ο πωλητής τηλεκαρτών και καρτών κινητής τηλεφωνίας.

Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, προκειμένου για επιτηδευματία που έχει παράλληλα και άλλο κλάδο, για την υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης ο κλάδος αυτός κρίνεται αυτοτελώς.

Β) Στην τήρηση τεχνικών προδιαγραφών:

α) ο εκμεταλλευτής εστιατορίου ή ζαχαροπλαστείου,

β) ο εκμεταλλευτής λατομείου, μεταλλείου, ορυχείου για τα πρωτογενή υλικά που εξορύσσονται,

γ) ο παραγωγός αγροτικών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής,

δ) οι επιχειρήσεις παραγωγής - πώλησης λογισμικού.

11. Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα τηρείται ίδιο βιβλίο αποθήκης σύμφωνα με όσα ορίζονται από τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Στο υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου δεν εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα και το οποίο βρίσκεται σε άλλο νομό ή νησί από την έδρα ή σε απόσταση μεγαλύτερη των 50 χιλιομέτρων από αυτή τηρείται βιβλίο αποθήκης κατ' είδος και ποσότητα με δυνατότητα τήρησής του και κατ' αξία.

Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν ανάλογα και για τους αποθηκευτικούς χώρους.

Αν το υποκατάστημα ή ο αποθηκευτικός χώρος βρίσκεται στον ίδιο νομό και νησί με την έδρα ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων από αυτή δεν υπάρχει υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης στις εγκαταστάσεις αυτές.

Όταν στην έδρα δεν ενεργείται αποθήκευση ή διακίνηση αγαθών ή δεν ενεργούνται αγορές ή πωλήσεις και υπάρχει ένα υποκατάστημα, το βιβλίο αποθήκης μπορεί να τηρείται μόνο στο υποκατάστημα.

12. Αντί του τρόπου τήρησης του βιβλίου αποθήκης που ορίζεται από τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μπορεί να τηρείται:

Α) Στην έδρα ή στο υποκατάστημα με αυτοτελή λογιστική, μερίδα "Κεντρικής Αποθήκης" για όλες τις εγκαταστάσεις στην οποία καταχωρούνται για κάθε αγαθό: α) κατά ποσότητα και αξία οι αγορές και οι πωλήσεις που διενεργούνται, β) η ποσότητα των πρώτων υλών, βοηθητικών υλών και υλικών συσκευασίας που διατέθηκαν για επεξεργασία και γ) η ποσότητα των ετοίμων προϊόντων και υποπροϊόντων που παράχθηκαν. Η αξία κτήσης των πρώτων υλών, των βοηθητικών υλών και των υλικών συσκευασίας που διατέθηκαν στην παραγωγή, καθώς και το κόστος των ετοίμων προϊόντων που παράχθηκαν τίθεται στο τέλος της χρήσης με την κοστολόγηση.

Β) Στην έδρα και σε κάθε υποκατάστημα ή αποθηκευτικό χώρο βιβλίο αποθήκης σε ιδιαίτερες μερίδες κατ' είδος και ποσότητα κατά την εισαγωγή και εξαγωγή. Όταν το υποκατάστημα ή ο αποθηκευτικός χώρος βρίσκονται στον ίδιο νομό με την έδρα ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων, όχι όμως σε άλλο νησί, η κίνηση αυτών κατ' εί-

δος και ποσότητα μπορεί να παρακολουθείται σε ιδιαίτερες μερίδες του βιβλίου αποθήκης της έδρας.

Γ) Στην έδρα μια μερίδα ανά τρίτο, κατ' είδος και ποσότητα, για τα αγαθά που βρίσκονται σε τρίτους για οποιονδήποτε σκοπό.

13. Ο επιτηδευματίας που είναι υπόχρεος στην τήρηση βιβλίου αποθήκης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 5, τηρεί για τα ίδια προϊόντα στην έδρα του ή στο υποκατάστημα που εξάγει αυτοτελές αποτέλεσμα:

Α) Βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών με ιδιαίτερη μερίδα κατ' είδος στην οποία αναγράφονται:

α) πριν από την έναρξη της παραγωγής οι τεχνικές προδιαγραφές του προϊόντος. Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν, πλην των άλλων τεχνικών δεδομένων, την για κάθε μονάδα παραγόμενου έτοιμου προϊόντος απαιτούμενη ποσότητα πρώτων υλών, καθώς και βοηθητικών υλών και υλικών συσκευασίας όταν γι' αυτά τηρείται βιβλίο αποθήκης, καθώς και την προϋπολογιζόμενη φύρα παραγωγής, β) μέχρι το κλείσιμο του ισολογισμού και για τους τηρούντες αναλυτική λογιστική στο χρόνο προσδιορισμού του βραχύχρονου αποτελέσματος, οι κανόνες του καταμερισμού του εργοστασιακού κόστους οι οποίοι ακολουθούνται πάγια.

Β) Βιβλίο παραγωγής κοστολογίου με ιδιαίτερη μερίδα κατ' είδος στο οποίο:

α) Συγκεντρώνονται το βραδύτερο εντός της προθεσμίας σύνταξης του ισολογισμού, οι εντός της διαχειριστικής περιόδου που έληξε ποσότητες πρώτων υλών, που αναλώθηκαν για την παραγωγή έτοιμου προϊόντος, οι βοηθητικές ύλες και τα υλικά συσκευασίας, όταν γι' αυτά τηρείται βιβλίο αποθήκης, σε μερίδες κατ' είδος, καθώς και οι ποσότητες έτοιμου προϊόντος που παρήχθησαν μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο.

β) Προσδιορίζεται για το έτοιμο προϊόν, το βραδύτερο εντός της προθεσμίας σύνταξης του ισολογισμού το εργοστασιακό κόστος με βάση τους καταχωρημένους στο βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών κανόνες.

Το βιβλίο παραγωγής - κοστολογίου δεν τηρείται όταν υποχρεωτικά ή προαιρετικά τηρούνται οι λογαριασμοί της ομάδας 9, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του π.δ. 1123/1980."

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού, υποκατάστημα είναι οποιαδήποτε εκτός της έδρας της επιχείρησης επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία, στην οποία ενεργείται παραγωγική ή συναλλακτική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το εάν αυτή διενεργείται κατ' εντολή της έδρας ή άλλου υποκαταστήματος σε εκτέλεση σχετικών συμβάσεων.

Δεν θεωρείται ότι στις επαγγελματικές εγκαταστάσεις του επιτηδευματία ενεργείται συναλλακτική δραστηριότητα όταν πραγματοποιούνται μόνο απλές παραλαβές ή παραδόσεις αγαθών ή όταν ενεργούνται εργασίες διοικητικές, προβολής αγαθών ή άλλες συναφείς εργασίες και οι δοσοληψίες στις εγκαταστάσεις αυτές περιορίζονται μόνο στη διενέργεια των εξόδων λειτουργίας τους.

Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στα προηγούμενα εδάφια, οι προσωρινοί εκθεσιακοί χώροι δεν θεωρούνται υποκαταστήματα."

10. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

"Το υποκατάστημα από τα βιβλία του οποίου εξάγεται αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα τηρεί ίδια βιβλία τρίτης κατηγορίας και εξάγει τελικό αποτέλεσμα το οποίο ενσωματώνεται με λογιστική εγγραφή στα βιβλία της έδρας."

11. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 10 αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο και στο τέλος της παραγράφου προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

"Επίσης βιβλίο ποσοτικής παραλαβής, κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου τηρείται και από τους επισκευαστές ηλεκτρικών, ηλεκτρονικών συσκευών, επίπλων, μηχανών και μηχανημάτων, όταν παραλαμβάνουν στην επαγγελματική τους εγκατάσταση αγαθά για επισκευή που δεν συνοδεύονται με στοιχείο διακίνησης, που προβλέπεται από τον Κώδικα αυτόν."

"Δελτίο ποσοτικής παραλαβής κατά τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο τηρείται από τον επιτηδευματία και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 για την αγορά αγροτικών προϊόντων, από τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου, εφόσον τα αγαθά δεν συνοδεύονται από δελτίο αποστολής."

12. Στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 η υποπερίπτωση γα΄ καταργείται, οι υποπεριπτώσεις γβ΄ και γγ΄ αναριθμούνται σε γα΄ και γβ΄ αντίστοιχα. Η υποπερίπτωση γβ΄, που αναριθμείται σε γα΄, αντικαθίσταται ως εξής:

"γα) Βιβλίο ασθενών, με ιδιαίτερη μερίδα για κάθε ασθενή, στην οποία καταχωρεί τη χρονολογία εισόδου του ασθενή, το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση αυτού, καθώς και τη χρονολογία εξόδου του, την κατηγορία της θέσης νοσηλείας του, το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών, το είδος και την ποσότητα των φαρμάκων και λοιπών υλικών, εκτός των αναλωσίμων, που χορηγούνται και τον αύξοντα αριθμό της απόδειξης παροχής υπηρεσιών. Σε περίπτωση αλλαγής της κατηγορίας θέσης καταχωρεί τη χρονολογία αυτής και την κατηγορία της νέας θέσης."

13. Στις υποπεριπτώσεις γβ΄ και ηβ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 απαλείφεται η λέξη "διπλότυπο".

14. Η περίπτωση ζ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο επιτηδευματίας που παρέχει υπηρεσίες, με εξαίρεση αυτές της παραγράφου 16 του άρθρου 12 έναντι συνδρομής, τηρεί βιβλίο συνδρομητών στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του συνδρομητή, την ημερομηνία έναρξης και λήξης της συνδρομής, καθώς και την αξία αυτής. Σε περίπτωση τήρησης άλλων πρόσθετων βιβλίων από τα οποία προκύπτουν τα προαναφερόμενα, παρέλκει η τήρηση του πρόσθετου βιβλίου αυτού."

15. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ι΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:

"ι) Ο επιτηδευματίας που διατηρεί επιχείρηση πώλησης μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, μοτοσυκλεττών, μοτοποδηλάτων, τροχόσπιτων, σκαφών αναψυχής, γεωργικών και λοιπών αυτοκινούμενων μηχανημάτων, για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτου, ως και ο επιτηδευματίας που διατηρεί συνεργείο επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσυκλεττών, μοτοποδηλάτων, γεωργικών και λοιπών αυτοκινούμενων μηχανημάτων, τηρεί βιβλίο εισερχομένων στο οποίο καταχωρεί για κάθε όχημα τη χρονολογία εισόδου και εξόδου, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του κατόχου, καθώς και τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος και εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός, το είδος του οχήματος."

16. Η περίπτωση ια΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:

"ια) Οι ιατροί και οι οδοντίατροι όλων των ειδικοτήτων, καθώς και οι εταιρείες που παρέχουν ιατρικές και οδο-

ντιατρικές υπηρεσίες τηρούν βιβλίο επίσκεψης ασθενών στο οποίο καταχωρείται χωριστά για κάθε ασθενή το ονοματεπώνυμο αυτού, η χρονολογία επίσκεψης και η διεύθυνσή του."

17. Η περίπτωση ιδ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. αντικαθίσταται ως εξής:

"ιδ) Ο φυσιοθεραπευτής και οι ασκούντες παραϊατρικά επαγγέλματα για τους πελάτες που τους επισκέπτονται στην επαγγελματική τους εγκατάσταση τηρούν βιβλίο πελατών, στο οποίο καταχωρούν το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη, το είδος της υπηρεσίας που του παρέχουν, τη χρονολογία της επίσκεψης και όταν εκδοθεί η απόδειξη παροχής υπηρεσιών τον αριθμό αυτής. Επί διαρκούς παροχής υπηρεσίας καταχωρούν το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση του πελάτη, το συμφω-νούμενο ποσό, τη χρονολογία έναρξης και διακοπής της παροχής υπηρεσίας.

Ειδικά ο φυσιοθεραπευτής, καθώς και τα πρόσωπα της περίπτωσης ια΄ που έχουν συμβληθεί με το Δημόσιο και με λοιπά ασφαλιστικά ταμεία (Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. κ.λπ.) και δεν λαμβάνει ιδιαίτερη αμοιβή κατά επίσκεψη από τους πελάτες ασφαλισμένους των ταμείων αυτών, μπορεί να μην καταχωρεί τα στοιχεία του πελάτη αυτού στο βιβλίο επίσκεψης πελατών."

18. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. προστίθενται νέες περιπτώσεις ιη΄ και ιθ΄ ως εξής:

"ιη) Ο επιτηδευματίας που διατηρεί επιχείρηση ενοικίασης αυτοκινήτων, μοτοσυκλεττών και μοτοποδηλάτων, τηρεί βιβλίο κίνησης οχημάτων, σε μερίδες ανά όχημα, στο οποίο καταχωρεί την κίνηση του κάθε οχήματος εκτός εγκατάστασης ανεξάρτητα από το σκοπό και ειδικότερα, την ώρα και την ημερομηνία αναχώρησης, την αιτιολογία, το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του μισθωτή ή άλλου προσώπου, το συμφωνηθέν μίσθωμα, την ώρα και την ημερομηνία καθώς και τον τόπο επιστροφής.

ιθ) Ο μεσίτης αστικών συμβάσεων, αγοράς ή πώλησης και ενοικίασης ακινήτων τηρεί βιβλίο ή διπλότυπο δελτίο εντολών στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του εντολέα, τη χρονολογία της εντολής, το είδος, τη διεύθυνση και εφόσον δεν υπάρχει την περιοχή, τα τετραγωνικά μέτρα του ακινήτου που αφορά η εντολή, καθώς και τη συμφωνούμενη αμοιβή. Επίσης με την ολοκλήρωση της εντολής καταχωρούνται η χρονολογία, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία και η διεύθυνση του αντισυμβαλλόμενου."

Άρθρο 3
Στοιχεία επιτηδευματιών

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 11 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 εκδίδουν δελτία αποστολής σε περίπτωση αποστολής αγαθών σε επιτηδευματία λόγω πώλησης ή για να πωληθούν για λογαριασμό τους.

Τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδουν δελτία αποστολής, εφόσον διακινούν οπωρολαχανικά, άνθη και φυτά για πώληση απευθείας ή μέσω τρίτων, για επεξεργασία ή συσκευασία, ανεξάρτητα από το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο. Για τα λοιπά αγροτικά προϊόντα εκδίδουν δελτία αποστολής μόνον όταν τα διακινούν με δημόσιας χρήσης μεταφορικά μέσα και για τις αιτίες που προαναφέρονται."

2. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 11 η φράση "εκτός του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του παραλήπτη" απαλείφεται.

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 12 αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Ο επιτηδευματίας και τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού όταν αγοράζουν αγροτικά προϊόντα από πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 εκδίδουν τιμολόγιο.

Για το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως τα οριζόμενα, για την πώληση αγαθών, στις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15, για δε τις επαναλαμβανόμενες αγορές τα οριζόμενα στην παράγραφο 2."

4. Η παράγραφος 9 του άρθρου 12 αντικαθίσταται ως εξής:

"9. Στο τιμολόγιο αναγράφονται η ημερομηνία έκδοσης αυτού, τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, τα στοιχεία της συναλλαγής, καθώς και ο αύξων αριθμός ή οι αριθμοί των δελτίων αποστολής ή ποσοτικής παραλαβής που εκδόθηκαν για τη διακίνηση ή την παραλαβή των αγαθών που αφορά το τιμολόγιο."

5. Στο τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 12, μετά τη λέξη "διεύθυνση" τίθεται κόμμα και προστίθεται η φράση: "καθώς και ο Α.Φ.Μ.".

6. Στο τέλος της παραγράφου 14 του άρθρου 12 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

"Ειδικά σε περίπτωση παροχής σε πελάτη δικαιώματος λήψης υπηρεσιών, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, έναντι προκαθορισμένης αμοιβής, ανεξάρτητα αν αυτή αφορά συγκεκριμένο ή μη πλήθος υπηρεσιών, το τιμολόγιο εκδίδεται κατά το χρόνο που η αμοιβή είναι απαιτητή και ο πελάτης αποκτά το σχετικό δικαίωμα λήψης των υπηρεσιών και όχι αργότερα από το τέλος της διαχειριστικής περιόδου των συμβαλλομένων."

7. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 13 καταργούνται και στο τέλος της παραγράφου αυτής, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

"Σε περίπτωση έκπτωσης μετά την έκδοση της απόδειξης λιανικής πώλησης, που αφορά διαρκή καταναλωτικά αγαθά, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 1 περίπτωση θ΄ του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄), των οποίων η αρχική τιμή είχε επιβαρυνθεί λόγω διακανονισμού, ή αγαθά που διαπιστώνεται εκ των υστέρων ελάττωμα, εκδίδεται απόδειξη επιστροφής, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη, το είδος και η ποσότητα, καθώς και ο αύξων αριθμός της σχετικής απόδειξης λιανικής πώλησης."

8. Η παράγραφος 3 του άρθρου 13 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Η απόδειξη εκδίδεται κατά την παράδοση ή την έναρξη της αποστολής του αγαθού. Κατ' εξαίρεση όταν για τη διακίνηση έχει εκδοθεί δελτίο αποστολής, η απόδειξη μπορεί να εκδίδεται το αργότερο μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του μήνα αποστολής και πάντως όχι πέραν της διαχειριστικής περιόδου. Όταν η αποστολή των αγαθών γίνεται σε τρίτο, με εντολή του αγοραστή, σε χρόνο μεταγενέστερο από την έκδοση της απόδειξης λιανικής πώλησης, στο δελτίο αποστολής αναγράφεται ο αριθμός της απόδειξης αυτής.

Στην περίπτωση παροχής υπηρεσίας η απόδειξη εκδίδεται στο χρόνο που ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 12 για το τιμολόγιο, με εξαίρεση την απόδειξη παροχής υπηρεσιών των ασκούντων ελευθέριο επάγγελμα, η οποία εκδίδεται με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη, καθώς και τα εισιτήρια θε-

αμάτων ή μεταφοράς προσώπων, τα οποία εκδίδονται το αργότερο κατά το χρόνο της έναρξης του θεάματος ή της μεταφοράς.

Επί εκτελέσεως οποιουδήποτε τεχνικού έργου ή εγκατάστασης που ανήκει σε ιδιώτη, η απόδειξη εκδίδεται κατά την παράδοση του έργου ή της εγκατάστασης και πάντως πριν από το τέλος της διαχειριστικής περιόδου για το έργο που έχει εκτελεστεί. Στην απόδειξη αυτή αναγράφεται και το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση του πελάτη και το είδος του έργου ή της εγκατάστασης."

9. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 13α καταργείται.

Άρθρο 4
Ενημέρωση, θεώρηση, διαφύλαξη βιβλίων και στοιχείων - Διασταύρωση στοιχείων

1. Στο τέλος της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 17 προστίθεται τελευταίο εδάφιο και στο τέλος της ίδιας παραγράφου νέα περίπτωση ε΄ ως εξής:

"Ειδικά, για τις εγγραφές της τελευταίας περιόδου της χρήσης, το ημερολόγιο μπορεί να ενημερώνεται μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου."

"ε) Του μητρώου παγίων περιουσιακών στοιχείων μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού."

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 17 αντικαθίσταται ως εξής:

"Εφόσον στο τέλος της χρήσης λαμβάνονται στοιχεία αγοράς αγαθών που δεν έχουν ακόμη παραληφθεί, καταχωρούνται σχετικές εγγραφές σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου αγορών και του βιβλίου εσόδων - εξόδων ή σε μεταβατικούς λογαριασμούς των βιβλίων τρίτης κατηγορίας, οι οποίοι τακτοποιούνται με την παραλαβή των αγαθών."

3. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 17 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

"Επί νομικών προσώπων του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση, η καταγραφή των αποθεμάτων γίνεται μέχρι το χρόνο υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος."

4. Η περίπτωση β΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 17 συμπληρώνεται στο τέλος ως εξής:

"καθώς και για τις δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις."

5. Οι περιπτώσεις β΄, δ΄, ε΄, ι΄, ιδ΄ της παραγράφου 10 του άρθρου 17 αντικαθίστανται και προστίθεται νέα περίπτωση κα΄ ως εξής:

"β) του βιβλίου κίνησης πελατών (πόρτας), με την είσοδο του πελάτη με αναγραφή και της πιθανής ημερομηνίας αναχώρησής του,"

"δ) του βιβλίου συνδρομητών με την εγγραφή και όχι πέραν από την έναρξη της παροχής υπηρεσίας,"

"ε) του βιβλίου ασθενών με την είσοδο και έξοδο του ασθενή και εντός της επομένης με τα λοιπά δεδομένα,"

"ι) του βιβλίου επίσκεψης ασθενών των γιατρών και οδοντιάτρων με την είσοδο του ασθενή στο χώρο της εξέτασης,"

"ιδ) του βιβλίου κίνησης οχημάτων με την αναχώρηση και επιστροφή κάθε οχήματος, για οποιονδήποτε σκοπό,"

"κα) του βιβλίου ή δελτίου εντολών με τη λήψη της εντολής."

6. Στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 18 η λέξη "έγκριση" όπου αναφέρεται, αντικαθίσταται με τη λέξη "γνωστοποίηση".

7. Η παράγραφος 1 Α του άρθρου 19 αντικαθίσταται, ως εξής:

"Α. Από τα βιβλία που ορίζονται από τον Κώδικα αυτόν:

α) το βιβλίο αγορών, επί χειρόγραφης τήρησης, και τη μηνιαία κατάσταση του βιβλίου αγορών, επί μηχανογραφικής τήρησης,

β) το βιβλίο εσόδων - εξόδων, επί χειρόγραφης τήρησης, και τη μηνιαία κατάσταση του βιβλίου εσόδων - εξόδων, επί μηχανογραφικής τήρησης,

γ) τα ημερολόγια, στα οποία καταχωρεί πρωτογενώς τις οικονομικές του πράξεις, το γενικό καθολικό και το ημερήσιο διπλότυπο φύλλο συναλλαγών, όταν τα βιβλία της έδρας τηρούνται χειρόγραφα,

δ) το ισοζύγιο γενικού - αναλυτικών καθολικών, όταν τα βιβλία της έδρας τηρούνται μηχανογραφικά,

ε) το βιβλίο αποθήκης επί χειρόγραφης τήρησής του, και τους οπτικούς δίσκους (CD - ROM) στους οποίους αποθηκεύονται τα δεδομένα του βιβλίου αυτού, επί μηχανογραφικής τήρησής του,

στ) το βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών,

ζ) τα πρόσθετα βιβλία ή δελτία που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του Κώδικα αυτού,

η) το βιβλίο απογραφών και τις καταστάσεις της ποσοτικής καταχώρισης των αποθεμάτων."

8. Η υποπερίπτωση ε΄ της περίπτωσης Β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 19 καταργείται και η υποπερίπτωση στ΄ αναριθμείται σε ε΄.

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 20 αντικαθίσταται, ως εξής:

"1. Μέχρι την τριακοστή (30ή) Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τριπλότυπες καταστάσεις, για μηχανογραφική επεξεργασία και δια- σταύρωση πληροφοριών, με συναλλαγές και δεδομένα του προηγούμενου ημερολογιακού έτους ως εξής:

α. Ο επιτηδευματίας και τα πρόσωπα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του Κώδικα αυτού με τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή την εκπλήρωση του σκοπού τους, από αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών, από χονδρικές πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών και από καταβολή ή είσπραξη αμοιβών, αποζημιώσεων, οικονομικών ενισχύσεων και άλλων δικαιωμάτων.

β. Ο υπόχρεος σε τήρηση βιβλίου μεριδολογίου γιατρών για τους γιατρούς, που περιέχει το βιβλίο αυτό.

γ. Ο υπόχρεος σε τήρηση βιβλίου αποθήκευσης για τους επιτηδευματίες αποθέτες, που περιέχει το βιβλίο αυτό.

δ. Ο υπόχρεος σε έκδοση δελτίων κίνησης τουριστικού λεωφορείου για τους αντισυμβαλλόμενους επιτηδευματίες.

Εξαιρετικά στις καταστάσεις της περίπτωσης α΄, δεν συμπεριλαμβάνονται συναλλαγές, εφόσον η αξία ενός εκάστου στοιχείου που έχει εκδοθεί γι' αυτές δεν υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ."

10. Η παράγραφος 3 του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Οι καταστάσεις της παραγράφου 1 περιέχουν το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο ή την επωνυμία του υπόχρεου, το επάγγελμα και την ταχυδρομική διεύθυνση, καθώς και τον Α.Φ.Μ. αυτού εντύπως ή με σφραγίδα, την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και το έτος που αφορούν.

Στις καταστάσεις αυτές καταχωρούνται ανά περίπτωση της παραγράφου 1 τα εξής:

α. Στις καταστάσεις των υποχρέων της περίπτωσης α΄, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επάγγελμα, η διεύ-

θυνση και ο Α.Φ.Μ. των συναλλασσομένων με τον υπόχρεο (προμηθευτών, πελατών κ.λπ.), κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου ή επωνυμίας, ο συνολικός αριθμός των τιμολογίων ή άλλων φορολογικών στοιχείων και η καθαρή αξία του εσόδου ή της δαπάνης.

β. Στις καταστάσεις των υποχρέων της περίπτωσης β΄, για κάθε γιατρό, το ονοματεπώνυμο, με αλφαβητική σειρά, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. φορολογίας του και ανά γιατρό το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση κάθε ασθενή, καθώς και την ημερομηνία παροχής της περίθαλψης.

γ. Στις καταστάσεις των υποχρέων της περίπτωσης γ΄, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία των επιτηδευματιών αποθετών, με αλφαβητική σειρά, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ., η Δ.Ο.Υ. φορολογίας και το ποσό της αμοιβής.

δ. Στις καταστάσεις των υποχρέων της περίπτωσης δ΄, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία των αντισυμβαλλομένων, κατά αλφαβητική σειρά, και το συνολικό πλήθος των εκδοθέντων δελτίων κίνησης για κάθε αντισυμβαλλόμενο.

Αντί καταστάσεων, οι υπόχρεοι που τηρούν τα βιβλία τους μηχανογραφικά, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης των στοιχείων και τήρησης των λοιπών βιβλίων, υποβάλλουν τα δεδομένα που απαιτούνται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις με ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης ή ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας."

11. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 20 αντικαθίσταται ως εξής:

"7. Ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας υποβάλλει μέχρι την τελευταία ημέρα του ενάτου (9ου) μήνα από το κλείσιμο της διαχειριστικής περιόδου, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., ισοζύγιο των λογαριασμών όλων των βαθμίδων της κλειόμενης χρήσης στο οποίο περιέχονται και τα πλήρη στοιχεία του υποχρέου, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. και η διαχειριστική περίοδος που αφορά."

12. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21 αντικαθίστανται και προστίθεται μετά απ' αυτά νέο εδάφιο ως εξής:

"Με γνωστοποίηση στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας μπορεί να τηρούνται αυτά σε διαφορετικό τόπο, όταν ο τόπος αυτός βρίσκεται μέσα στη χωρική αρμοδιότητα της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ή άλλης δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που εδρεύει στην ίδια πόλη με εξαίρεση στην περίπτωση αυτή τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Ειδικά για τις ανώνυμες εταιρείες των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης με γνωστοποίηση στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, τα βιβλία και στοιχεία μπορεί να τηρούνται σε άλλη εγκατάστασή τους εντός του ίδιου νομού. Για την τήρηση αυτών σε τόπο διάφορο από τον ανωτέρω οριζόμενο απαιτείται έγκριση του αρμόδιου προϊσταμένου δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας."

13. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 21 αντικαθίσταται ως εξής:

"Τα βιβλία, οι οπτικοί δίσκοι και γενικά όλα τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα στα οποία αποθηκεύονται δεδομένα βιβλίων, για τα οποία δεν υπάρχει υποχρέωση εκτύπωσής τους, τα στοιχεία που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό, καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγραφών στα βιβλία διατηρούνται έξι (6) χρόνια από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που αφορούν."

Άρθρο 5
Μηχανογραφική τήρηση βιβλίων

1. Οι παράγραφοι 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 24 αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας:

α) Ενημερώνει τα ημερολόγιά του στις προθεσμίες που ορίζονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 17. Η εκτύπωση αυτών γίνεται στο τέλος του επόμενου μήνα που αφορούν οι οικονομικές πράξεις και του ημερολογίου εγγραφών ισολογισμού στο χρόνο κλεισίματος του ισολογισμού, με δυνατότητα αποθήκευσης αυτών σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

β) Εκτυπώνει μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις θεωρημένο ισοζύγιο λογαριασμών "Γενικού - Αναλυτικών Καθολικών" στο οποίο εμφανίζονται τα προοδευτικά αθροίσματα χρέωσης και πίστωσης των λογαριασμών όλων των βαθμίδων, καθώς και των υπολοίπων αυτών μέχρι το τέλος του προηγούμενου μήνα, τα σύνολα των κινήσεων του μήνα, τα συνολικά αθροίσματα χρέωσης και πίστωσης των λογαριασμών, καθώς και τα υπόλοιπά τους, χρεωστικά και πιστωτικά, μέχρι το τέλος του μήνα που αφορούν.

γ) Εκτυπώνει τα αναλυτικά καθολικά και το γενικό καθολικό στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέσα στην προθεσμία σύνταξης του ισολογισμού με δυνατότητα μη εκτύπωσής τους, εφόσον τα δεδομένα τους φυλάσσονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης.

2. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλίο αποθήκης ενημερώνει αυτό στην προθεσμία που ορίζεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 17 και αποθηκεύει μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις τα δεδομένα αυτού με επιπλέον αναγραφή για κάθε μήνα του αριθμού των μερίδων των κινηθέντων ειδών σε οπτικό δίσκο (CD - ROM τεχνολογίας WORM) ο οποίος σημαίνεται (θεωρείται) και προστατεύεται από επιπλέον προσπάθειες εγγραφής, ώστε να διασφαλίζονται οι πληροφορίες που περιέχονται σ' αυτόν. Σε κάθε οπτικό δίσκο αποθηκεύονται τα δεδομένα ενός μόνο μήνα και επί μη επιτυχημένης εγγραφής του CD το κατεστραμμένο CD αρχειοθετείται και γίνεται νέα εγγραφή σε άλλο θεωρημένο CD.

Αντί της αποθήκευσης των δεδομένων του βιβλίου αποθήκης ο επιτηδευματίας μπορεί να αποθηκεύει για μεν τα είδη που κινήθηκαν κατά τη διάρκεια του μήνα, κατ' είδος, ποσότητα και αξία τα προοδευτικά αθροίσματα μέχρι το τέλος του προηγούμενου μήνα, τα σύνολα των κινήσεων του μήνα κατά ποσότητα και αξία και τα ποσοτικά υπόλοιπα, με επιπλέον αναγραφή για κάθε μήνα του αριθμού των μερίδων των κινηθέντων ειδών που περιλαμβάνονται, για δε τα είδη που δεν κινήθηκαν το προοδευτικό συνολικό ποσό αξιών χρέωσης και πίστωσης όλων των ειδών μέχρι το τέλος του προηγούμενου μήνα. Στην περίπτωση αυτή το βιβλίο αποθήκης εκτυπώνεται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέσα στην προθεσμία σύνταξης του ισολογισμού με δυνατότητα μη εκτύπωσής του εφόσον τα δεδομένα του φυλάσσονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης.

3. Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας ενημερώνει τα βιβλία της έδρας ή του υποκαταστήματός του μέσα στις προθεσμίες που ορίζουν οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του Κώδικα αυτού.

Στο τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις, εκτυπώνει:

α) το βιβλίο αγορών ή εσόδων - εξόδων με δυνατότητα αποθήκευσης αυτών σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα,

β) μηνιαία κατάσταση στην οποία εμφανίζονται μόνο τα μηνιαία αθροίσματα των αντίστοιχων στηλών του τηρούμενου βιβλίου αγορών και εσόδων - εξόδων.

4. Ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας για τις οικονομικές πράξεις του υποκαταστήματός του:

α) Εκτυπώνει το ημερήσιο φύλλο συναλλαγών και αποστέλλει αυτό στην έδρα για την ενημέρωση των βιβλίων εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου μήνα.

β) Ενημερώνει το ημερολόγιο ταμειακών και συμψηφιστικών πράξεων μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του Κώδικα αυτού και εκτυπώνει αυτό ή το φύλλο ανάλυσης και ελέγχου εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του επόμενου μήνα.

Τα βιβλία των παραπάνω περιπτώσεων μπορούν να μην εκτυπώνονται και τα δεδομένα τους να αποθηκεύονται σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποθήκευσης.

γ) Ενημερώνει το βιβλίο αποθήκης και αποθηκεύει τα δεδομένα του κατά τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού."

2. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 24 αντικαθίστανται ως εξής:

"Τα τυπωμένα βιβλία ή τα ηλεκτρομαγνητικά μέσα αποστέλλονται μέσα σε δέκα ημέρες από τη λήξη του μήνα της εκτύπωσης στην επαγγελματική εγκατάσταση την οποία αφορούν, όπου και φυλάσσονται.

Τα θεωρημένα και μη χρησιμοποιημένα βιβλία ή οι θεωρημένοι οπτικοί δίσκοι (CD - ROM) μπορεί να φυλάσσονται στο χώρο της κεντρικής μονάδας του Η/Υ μέχρι τη χρησιμοποίησή τους."

3. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 24 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Με την προϋπόθεση του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να εκτυπώνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα και το βιβλίο κίνησης οχημάτων."

4. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 24 προστίθενται τρία εδάφια ως εξής:

"Τα αποθηκευμένα δεδομένα σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4 εκτυπώνονται εντός τριών (3) ημερών, όταν ζητηθεί από το φορολογικό έλεγχο. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται μέχρι δεκαπέντε (15) ημέρες, εφόσον η εκτύπωση των αποθηκευμένων δεδομένων είναι εξαιρετικά δυσχερής στην προβλεπόμενη προθεσμία. Η μη διαφύλαξη των ηλεκτρομαγνητικών μέσων ή η αδυναμία αναπαραγωγής του περιεχομένου αυτών εξομοιούται με μη τήρηση των βιβλίων που εμπεριέχονται σ' αυτά."

5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Εφόσον από το υποκατάστημα του επιτηδευματία μεταβιβάζονται οι λογιστικές εγγραφές ή καταχωρήσεις με απευθείας σύνδεση στην έδρα, μπορεί μετά από προηγούμενη γνωστοποίηση στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. της έδρας, να μην τηρεί βιβλία στην εγκατάσταση αυτή, με εξαίρεση τα πρόσθετα βιβλία του άρθρου 10 και την κατάσταση απογραφής υποκαταστήματος. Στην περίπτωση αυτήν οι αγορές, τα έσοδα και το ταμείο του κάθε υποκαταστήματος παρακολουθούνται χωριστά στον Η/Υ, και τα δεδομένα του βιβλίου αποθήκης ή το βιβλίο αποθήκης των υποκαταστημάτων που βρίσκονται πάνω από 50 χλμ. ή σε άλλο νομό ή νησί από την έδρα, μπορεί να καταγράφονται μόνο στον οπτικό δίσκο που τηρείται στην έδρα με την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή από το υποκατάστημα άμεσα η ανάγνωση και η εκτύπωση του περιεχομένου του οπτικού δίσκου μέχρι και το μήνα που είναι εγγεγραμμένος."

Άρθρο 6
Διαδικασίες προσδιορισμού οικονομικών αποτελεσμάτων

1. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 26 αντικαθίσταται και προστίθεται νέο εδάφιο (τέταρτο) ως εξής:

"Κατ' εξαίρεση για την αλλαγή για πρώτη φορά του χρόνου λήξης της διαχειριστικής περιόδου δεν απαιτείται έγκριση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., αλλά η υποβολή σχετικής γνωστοποίησης η οποία υποβάλλεται στις ανωτέρω οριζόμενες προθεσμίες. Η αίτηση ή η γνωστοποίηση που υποβάλλεται εκπρόθεσμα θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί."

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 27 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Την ίδια υποχρέωση έχουν στο τέλος κάθε έτους και τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους."

3. Το πρώτο, το πέμπτο και το έβδομο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 27 αντικαθίστανται ως εξής:

"Η ποσοτική καταμέτρηση των αποθεμάτων και η καταγραφή τους στο βιβλίο απογραφών ή σε καταστάσεις στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου γίνεται διακεκριμένα για κάθε αποθηκευτικό χώρο με εξαίρεση τα αποθέματα των αποθηκευτικών χώρων που στεγάζονται στον ίδιο ή σε συνεχόμενο κτιριακό χώρο με άλλο αποθηκευτικό χώρο τα οποία μπορεί να καταχωρούνται ενιαία για όλους τους εν λόγω αποθηκευτικούς χώρους."

"Προκειμένου περί υποκαταστήματος που δεν εξάγει αυτοτελές αποτέλεσμα ή αποθηκευτικού χώρου, η ποσοτική καταμέτρηση των αποθεμάτων καταγράφεται σε διπλότυπες καταστάσεις."

"Για υποκατάστημα ή αποθηκευτικό χώρο που λειτουργεί στον ίδιο νομό με την έδρα και στο ίδιο νησί ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων από αυτή και δεν εξάγει αυτοτελές λογιστικό αποτέλεσμα, η καταγραφή των αποθεμάτων μπορεί να γίνεται απευθείας στο βιβλίο απογραφών της έδρας διακεκριμένα."

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αναγράφονται στο βιβλίο απογραφών, κατά ομοειδείς κατηγορίες τουλάχιστον με τα εξής στοιχεία: α)αξία κτήσης ή κόστος ιδιοκατασκευής, προσαυξημένο με τις δαπάνες επεκτάσεων ή προσθηκών και βελτιώσεων, β) αποσβέσεις και γ) αναπόσβεστη αξία.

Σε περίπτωση ολοσχερούς απόσβεσης παγίου περιουσιακού στοιχείου διατηρείται στο μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων αναπόσβεστη αξία ενός λεπτού του ευρώ, όταν το περιουσιακό αυτό στοιχείο εξακολουθεί να παραμένει στην κυριότητα του επιτηδευματία."

5. Τα τέσσερα τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 28 αντικαθίστανται ως εξής:

"Ειδικότερα, η τιμή κτήσης και το ιστορικό κόστος παραγωγής υπολογίζονται με βάση οποιαδήποτε από τις παραδεκτές μεθόδους, με την προϋπόθεση ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί θα εφαρμόζεται πάγια για τα αποθέματα όλων των εγκαταστάσεων. Επιπλέον η αποτίμηση των αποθεμάτων των υποκαταστημάτων με εξαρτημένη λογιστική και των αποθηκευτικών χώρων γίνεται με ενι-αία τιμή με τα αποθέματα της έδρας.

Για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της επιχείρησης ή για άλλους σπουδαίους λόγους επιτρέπεται, μετά από έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων (Ε.Λ.Β.), η αλλαγή της μεθόδου προσδιορισμού της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής, καθώς και η αποτίμηση των αποθεμάτων χωριστά ανά εγκατάσταση.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται χωρίς έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων η αλλαγή της μεθόδου προσδιορισμού της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής, κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο πλήρους εφαρμογής της αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9) του π.δ. 1123/1980. Ομοίως δεν απαιτείται έγκριση της Επιτροπής Λογιστικών Βιβλίων και κατά την πρώτη αλλαγή της μεθόδου προσδιορισμού της τιμής κτήσης ή του ιστορικού κόστους παραγωγής, με την προϋπόθεση υποβολής σχετικής γνωστοποίησης στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που θα εφαρμοστεί η νέα μέθοδος."

6. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ και η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 28 αντικαθίστανται, ως εξής:

"α) οι μετοχές, οι ομολογίες και τα λοιπά χρεόγραφα που είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό, καθώς και τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής τους".

"γ) Οι μετοχές ανωνύμων εταιρειών που δεν έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο και οι συμμετοχές σε επιχειρήσεις που δεν έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας αποτιμώνται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσεώς τους και της τρέχουσας τιμής τους. Ως τρέχουσα τιμή θεωρείται η εσωτερική λογιστική αξία των μετοχών ή των συμμετοχών ή των τίτλων των επιχειρήσεων αυτών, όπως προκύπτει από το νόμιμα συνταγμένο τελευταίο ισολογισμό τους."

7. Η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 28 καταργείται.

8. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 29 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

"Ειδικά τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του ν. 2238/1994 που τελούν σε εκκαθάριση που διαρκεί πέραν του έτους συντάσσουν και καταχωρούν στο βιβλίο απογραφών προσωρινό ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, και κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα υποδείγματα του προηγούμενου εδαφίου."

9. Η παράγραφος 3 του άρθρου 29 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης υπογράφονται και από τον υπεύθυνο κατάρτισης αυτών λογιστή - φοροτεχνικό κάτοχο σχετικής άδειας ασκήσεως επαγγέλματος κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τις διατάξεις του π.δ. 340/1998 (ΦΕΚ 228 Α΄) με αναγραφή του ονοματεπωνύμου, της διεύθυνσης κατοικίας του ή της έδρας του επαγγέλματός του, κατά περίπτωση, του Α.Φ.Μ., της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. για τη φορολογία του, τον αριθμό μητρώου της άδειας άσκησης επαγγέλματος και την κατηγορία της άδειας.

Όταν ο λογιστής - φοροτεχνικός υπογράφει ως εκπρόσωπος γραφείου παροχής λογιστικών και φοροτεχνικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του π.δ. 340/1998, αναγράφεται ακόμη η επωνυμία του γραφείου, η διεύθυνση της έδρας, ο Α.Φ.Μ., η αρμόδια Δ.Ο.Υ. και ο αριθμός μητρώου της άδειας λειτουργίας του γραφείου."

Άρθρο 7
Κύρος βιβλίων και στοιχείων

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Τα βιβλία και στοιχεία της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας κρίνονται ανεπαρκή όταν ο υπόχρεος διαζευκτικά ή αθροιστικά:

α) δεν τηρεί κατά περίπτωση το ισοζύγιο γενικού - αναλυτικών καθολικών ή τη μηνιαία κατάσταση του βιβλίου εσόδων - εξόδων, δεν τηρεί τα ημερολόγια ή το βιβλίο εσόδων - εξόδων ή δεν διαφυλάσσει τα αθεώρητα ημερολόγια ή το αθεώρητο βιβλίο εσόδων - εξόδων, το βιβλίο αποθήκης, το βιβλίο παραγωγής - κοστολογίου, το βιβλίο τεχνικών προδιαγραφών, το βιβλίο απογραφών, καθώς και τα πρόσθετα βιβλία που ορίζονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του Κώδικα αυτού με εξαίρεση το βιβλίο που τηρείται από τα πρόσωπα του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου,

β) τηρεί ή εκδίδει ή διαφυλάσσει τα βιβλία και στοιχεία του Κώδικα αυτού κατά τρόπο που αντιβαίνει τις διατάξεις αυτού ή τηρεί βιβλία κατηγορίας κατώτερης εκείνης στην οποία εντάσσεται,

γ) λαμβάνει εικονικά ως προς τον αντισυμβαλλόμενο φορολογικά στοιχεία διακίνησης ή αξίας,

δ) εξοφλεί τιμολόγια αξίας 15.000 ευρώ και άνω με τρόπο διαφορετικό από τον οριζόμενο.

Οι πράξεις ή οι παρατυπίες ή οι παραλείψεις της παραγράφου αυτής τότε μόνο συνιστούν ανεπάρκεια, όταν δεν οφείλονται σε παραδρομή ή συγγνωστή πλάνη ή όταν καθιστούν αντικειμενικά αδύνατο και όχι απλώς δυσχερή το λογιστικό έλεγχο των φορολογικών υποχρεώσεων. Δεν συνιστούν αντικειμενική αδυναμία ελέγχου οι περιπτώσεις που αναφέρονται σε διαπιστωθείσες πλημμέλειες στα τηρηθέντα βιβλία και στοιχεία όταν καλύπτονται από καταστάσεις ή ηλεκτρομαγνητικά μέσα ή άλλα αναλυτικά στοιχεία, τα οποία παρέχονται στο φορολογικό έλεγχο στην προθεσμία που τάσσεται από αυτόν, με την προϋπόθεση ότι προκύπτουν με σαφήνεια τα δεδομένα, ώστε να είναι δυνατές οι ελεγκτικές επαλη-θεύσεις και επαληθεύονται αυτά από τα βιβλία και στοιχεία.

Η ανεπάρκεια πρέπει να αναφέρεται σε αδυναμία διενέργειας συγκεκριμένων ελεγκτικών επαληθεύσεων για οικονομικά μεγέθη μεγάλης έκτασης σε σχέση με τα μεγέθη των βιβλίων και στοιχείων και να είναι αιτιολογημένη."

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Τα βιβλία και τα στοιχεία της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας κρίνονται ανακριβή όταν ο υπόχρεος διαζευκτικά ή αθροιστικά:

α) δεν εμφανίζει στα βιβλία του έσοδα ή έξοδα ή εμφανίζει αυτά ανακριβώς ή εμφανίζει έξοδα που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο,

β) δεν απογράφει περιουσιακά στοιχεία ή απογράφει αυτά ανακριβώς,

γ) δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβή ή εικονικά ή πλαστά ως προς την ποσότητα ή την αξία ή τον αντισυμβαλλόμενο φορολογικά στοιχεία διακίνησης ή αξίας, ή λαμβάνει ανακριβή ή εικονικά ως προς την ποσότητα ή την αξία τέτοια στοιχεία,

δ) δεν εμφανίζει την πραγματική κατάσταση της επιχείρησής του, για τον επιτηδευματία της τρίτης κατηγορίας,

ε) δεν τηρεί ή δεν διαφυλάσσει τα πρόσθετα βιβλία του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου ή δεν καταχωρεί τις συναλλαγές ή καταχωρεί σ' αυτά ανακριβώς τα στοιχεία που προσδιορίζουν το ύψος της συναλλαγής,

στ) δεν διαφυλάσσει ή δεν επιδεικνύει στον τακτικό φορολογικό έλεγχο, εντός τακτού ευλόγου χρόνου, που ορίζεται με σημείωμα της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., κατά περίπτωση το ισοζύγιο γενικού - αναλυτικών καθολικών ή τη μηνιαία κατάσταση του βιβλίου εσόδων - εξόδων επί μηχανογραφικής τήρησης των βιβλίων ή τα θεωρημένα ημερολόγια και το θεωρημένο βιβλίο εσόδων - εξόδων επί χειρόγραφης τήρησης, τα συνοδευτικά στοιχεία των αγαθών, καθώς και τα προβλεπόμενα από τον Κώδικα αυτό παραστατικά, με τα οποία ενεργούνται οι πρωτογενείς εγγραφές, ανεξάρτητα από τις διαχειριστικές περιόδους στις οποίες αυτά αφορούν.

Δεν εμπίπτει στην περίπτωση αυτή η μη διαφύλαξη και επίδειξη, η οποία οφείλεται σε λόγους αποδεδειγμένης ανωτέρας βίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των οριζομένων στις διατάξεις της παραγράφου 3,

ζ) νοθεύει τα φορολογικά στοιχεία,

η) εμφανίζει αθροιστικά λάθη όταν τηρούνται βιβλία δεύτερης κατηγορίας.

Οι πράξεις ή οι παραλείψεις της παραγράφου αυτής, για να συνεπάγονται εξωλογιστικό προσδιορισμό των αποτελεσμάτων, πρέπει να είναι μεγάλης έκτασης σε σχέση με τα οικονομικά μεγέθη των βιβλίων, ώστε να τα επηρεάζουν σημαντικά ή να οφείλονται σε πρόθεση του υπόχρεου για απόκρυψη φορολογητέας ύλης.

Δε λογίζεται ως ανακρίβεια η υπερτίμηση ή υποτίμηση κατά την απογραφή των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και η καταχώρηση εσόδου ή εξόδου σε χρήση άλλη από εκείνη που αφορά."

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Η απόρριψη των βιβλίων και των στοιχείων των επιτηδευματιών που ελέγχονται από το Εθνικό Ελεγκτικό Κέντρο (ΕΘ.Ε.Κ.), στα οποία διαπιστώθηκαν πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες κατά την κρίση της ελεγκτικής αρχής συνιστούν ανεπάρκειες ή ανακρίβειες, όπως αυτές προσδιορίζονται από το άρθρο αυτό μπορεί να κριθεί, μετά από αίτηση του επιτηδευματία από πενταμελή επιτροπή, πριν από την κοινοποίηση του φύλλου ελέγχου ή της πράξης. Στην περίπτωση αυτή ο προϊστάμενος του ΕΘ.Ε.Κ. υποχρεούται να κοινοποιήσει στον επιτηδευματία σημείωμα με τις διαπιστώσεις του ελέγχου. Ο επιτηδευματίας δικαιούται, εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση του σημειώματος, να ζητήσει την κρίση της Επιτροπής, η οποία αποφαίνεται εντός δύο μηνών, με αιτιολογημένη απόφασή της, αν οι ανεπάρκειες ή ανακρίβειες που αναφέρονται στο σημείωμα συνεπάγονται απόρριψη των βιβλίων και στοιχείων και εξωλογιστικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης. Η Επιτροπή μπορεί να διατάσσει συμπληρωματικό έλεγχο για διευκρίνιση των λόγων για τους οποίους ζητείται η απόρριψη των βιβλίων και στοιχείων. Η απόφαση της Επιτροπής είναι δεσμευτική για τον προϊστάμενο της ελεγκτικής αρχής.

Η εν λόγω Επιτροπή έχει την έδρα της στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού αποτελούμενη από:

α) έναν σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως πρόεδρο, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό,

β) έναν εκ των προϊσταμένων των διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας, που ορίζεται από τον Υπουργό και αναπληρώνεται από τον νόμιμο αναπληρωτή του,

γ) έναν εκ των προϊσταμένων των Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Ελέγχων, που ορίζεται από τον Υπουργό και αναπληρώνεται από τον νόμιμο αναπληρωτή του,

δ) έναν εκπρόσωπο του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από αυτό,

ε) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδας, που προτείνεται με τον αναπληρωτή του από αυτή.

Χρέη γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί φοροτεχνικός υπάλληλος ΠΕ κατηγορίας που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο.

Εισηγητής για κάθε υπόθεση ορίζεται υπάλληλος του ΕΘ.Ε.Κ. που προτείνεται από τον Προϊστάμενο της αρχής αυτής.

Για τη συγκρότηση, απαρτία, πλειοψηφία και λειτουργία της επιτροπής εφαρμόζονται οι διατάξεις του Οργανισμού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για τα συλλογικά όργανα.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα της Επιτροπής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια."

4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

"6. Τα βιβλία και στοιχεία της πρώτης κατηγορίας κρίνονται ανακριβή όταν ο επιτηδευματίας δεν καταχωρεί ή καταχωρεί ανακριβώς σ' αυτά αγορές ή καταχωρεί αγορές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, ή δεν εκδίδει ή εκδίδει ανακριβή ή εικονικά ή πλαστά ως προς την ποσότητα ή την αξία ή ως προς τον αντισυμβαλλόμενο φορολογικά στοιχεία διακίνησης και αξίας ή λαμβάνει ανακριβή ή εικονικά ως προς την ποσότητα ή την αξία τέτοια στοιχεία, εμφανίζει αθροιστικά λάθη, εφόσον οι πράξεις ή παραλείψεις αυτές επηρεάζουν σημαντικά τα οικονομικά μεγέθη των βιβλίων της χρήσης στην οποία αναφέρονται, ή οφείλονται σε πρόθεση του υπόχρεου για απόκρυψη φορολογητέας ύλης.

Οι διατάξεις της περίπτωσης ζ΄ και της περίπτωσης στ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή και για τους τηρούντες βιβλίο αγορών."

5. Η παράγραφος 7 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

"7. Δεν επηρεάζεται το κύρος των βιβλίων και στοιχείων για πράξεις ή παραλείψεις των παραγράφων 3, 4 και 6 για συνολικά οικονομικά μεγέθη μέχρι τα όρια των ποσοστών ακαθάριστων εσόδων και των αξιών που αναφέρονται κατωτέρω, ως εξής:

α) Ποσοστό 3% και για αξία μικρότερη ή ίση των 3.500 ευρώ, για ακαθάριστα έσοδα μέχρι και 150.000 ευρώ.

β) Ποσοστό 2% και για αξία μικρότερη ή ίση των 18.000 ευρώ, για ακαθάριστα έσοδα από 150.001 ευρώ έως και 1.500.000 ευρώ.

γ) Ποσοστό 1% και για αξία μικρότερη ή ίση των 45.000 ευρώ, για ακαθάριστα έσοδα από 1.500.001 ευρώ έως και 9.000.000 ευρώ.

δ) Ποσοστό 0,5% και για αξία μικρότερη ή ίση των 90.000 ευρώ, για ακαθάριστα έσοδα από 9.000.001 ευρώ έως και 30.000.000 ευρώ.

ε) Ποσοστό 0,3% για αξία μικρότερη ή ίση των 180.000 ευρώ, για ακαθάριστα έσοδα άνω των 30.000.000 ευρώ.

Κατ' εξαίρεση τα οριζόμενα όρια στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για τις περιπτώσεις:

α) Μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης φορολογικών στοιχείων, τουλάχιστον για δύο (2) συναλλαγές, στην ίδια χρήση, που διαπιστώνονται από διαφορετικούς ελέγχους.

β) Μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης φορολογικών στοιχείων, τουλάχιστον για τρεις (3) συναλλαγές στην ίδια χρήση, που διαπιστώνονται από τον ίδιο έλεγχο.

γ) Μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης ενός στοιχείου αξίας άνω των 880 ευρώ.

δ) Επί μη καταχώρησης ή ανακριβούς καταχώρησης στα πρόσθετα βιβλία του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 5 του άρθρου 10 των συναλλαγών για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί τα στοιχεία εσόδων εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ του εδαφίου αυτού.

ε) Χρήση πλαστών, εικονικών ή νοθευμένων στοιχείων αξίας άνω των 880 ευρώ για κάθε στοιχείο ή μικρότερης αξίας εφόσον αθροιστικά λαμβανόμενα στην ίδια χρήση ξεπερνούν το όριο αυτό."

6. Στο τέλος του άρθρου 30 προστίθενται δύο νέες παράγραφοι 8 και 9 ως εξής:

"8. Ειδικά όταν τα όρια είναι μεγαλύτερα από αυτά που καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου ή όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου, τότε το κύρος των βιβλίων και των στοιχείων κρίνεται με τις γενικές διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 6 του ίδιου άρθρου του Κώδικα αυτού.

9. Οι νέες διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 6 όπου προβλέπουν επιεικέστερη μεταχείριση, καθώς και οι διατάξεις της παραγράφου 7 εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις που μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου δεν έχουν ελεγχθεί, καθώς και για εκείνες που έχουν ελεγχθεί και δεν έχουν περαιωθεί οριστικά με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του ΣτΕ. Για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος να ζητήσουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, ακολουθούμενης της διαδικασίας του ν.δ. 4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α΄).

Αν δεν επιτευχθεί η διοικητική επίλυση της διαφοράς, οι υποθέσεις αυτές κρίνονται με βάση τις προϊσχύσασες διατάξεις."

Άρθρο 8
Ειδικές αρμοδιότητες

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 36 προστίθενται τρεις νέες περιπτώσεις ια΄, ιβ΄ και ιγ΄ ως εξής:

"ια) να εντάσσει τις αλλοδαπές Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που δεν αποκτούν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα στη Β΄ κατηγορία βιβλίων,

ιβ) να επιτρέπει την τήρηση του βιβλίου αποθήκης των αποθηκευτικών χώρων σε άλλο τόπο στις περιπτώσεις που λόγω έλλειψης επαγγελματικής οργάνωσης στο χώρο αυτόν καθίσταται δυσχερής η τήρησή του,

ιγ) να επιτρέπει τη μη εκτύπωση των καταστάσεων απογραφής, πλην των καταστάσεων απογραφής αποθεμάτων, και την αποθήκευση των δεδομένων αυτών σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα."

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 37 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Η αίτηση του επιτηδευματία υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. πέντε μήνες πριν από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου για την οποία ζητείται η κατά διάφορο τρόπο ρύθμιση των υποχρεώσεων ή απαλλαγή."

3. Η περίπτωση β΄ του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

"β) να υποχρεώνει όλους τους υπόχρεους επιτηδευματίες στη χρησιμοποίηση φορολογικού μηχανισμού που διαθέτει άδεια καταλληλότητας που έχει χορηγηθεί από την επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 1809/1988 ή και να απαλλάσσει ορισμένους από την υποχρέωση αυτή, καθώς και να απαλλάσσει τους υπόχρεους από την έκδοση στοιχείων για συναλλαγές που ενεργούνται αυτόματα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, εφόσον διασφαλίζεται η άμεση και αυτόματη ενημέρωση των βιβλίων,".

4. Η υποπερίπτωση γδ΄ της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

"γδ. να υποχρεώνει σε αναγραφή του είδους κατά γενικές κατηγορίες και να ρυθμίζει διαφορετικά τον τρόπο και το χρόνο έκδοσης των αποδείξεων λιανικής πώλησης αγαθών, παροχής υπηρεσιών και των ειδικών στοιχείων και να ορίζει διαφορετικά τις προϋποθέσεις, βάσει των οποίων τα αντίγραφα των εκδιδόμενων αποδείξεων και των ειδικών στοιχείων μπορούν να θεωρούνται ως στέλεχος ή και να φυλάσσονται κατά τρόπο ασφαλή σε ηλεκτρονική μορφή για όλους τους υπόχρεους ή για κατηγορίες μόνο αυτών, σε ολόκληρη τη χώρα ή σε τμήματα αυτής."

5. Στο τέλος της περίπτωσης ε΄ του άρθρου 38 μετά τη λέξη "επαληθεύσεων" τίθεται κόμμα και προστίθεται η φράση "καθώς και για την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται για την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων από οδηγίες ή κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

Άρθρο 9
Πρόστιμα Κ.Β.Σ.

Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α΄) τροποποιούνται, αντικαθίστανται και συμπληρώνονται κατά περίπτωση ως εξής:

1. Στην παράγραφο 3 προστίθεται νέο εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Ειδικά αν διαπιστώνονται στον ίδιο χρόνο, πράξεις ή παραλείψεις, που αφορούν το ίδιο βιβλίο ή στοιχείο, επιβάλλεται κατά περίπτωση το βαρύτερο πρόστιμο."

2. Οι περιπτώσεις β΄, γ΄ και θ΄ της παραγράφου 6 αντικαθίστανται και προστίθενται δύο νέες περιπτώσεις ι΄ και ια΄ ως εξής:

"β) Σε μη τήρηση πρόσθετων βιβλίων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 5 του άρθρου 10, σε δύο (2) για κάθε βιβλίο."

"γ) Σε μη τήρηση βιβλίων αποθήκης ή παραγωγής κοστολογίου και τεχνικών προδιαγραφών, σε δύο (2), ανεξάρτητα αν η παράλειψη αφορά ένα ή περισσότερα από αυτά."

"θ) Σε περίπτωση παρεμπόδισης του προληπτικού φορολογικού ελέγχου με θετικές ενέργειες, σε πέντε (5)."

"ι) Σε περίπτωση μη τήρησης αναλυτικής λογιστικής (ομάδα 9) του π.δ. 1123/1980 και μη εξαγωγής αποτελέσματος σε βραχύχρονη ή ετήσια βάση, σε τέσσερα (4),".

"ια) Σε περίπτωση μη επίδειξης σε προληπτικό έλεγχο των πρόσθετων βιβλίων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 5 του άρθρου 10, σε πέντε (5)."

3. Στην παράγραφο 7 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται και σε εκείνον που υπογράφει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης λογιστή - φοροτεχνικό, εφόσον δεν έχει τέτοιο δικαίωμα."

4. Το πρώτο εδάφιο των περιπτώσεων ζ΄ και η΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

"ζ) Η καθεμία καταχώρηση ανύπαρκτης πώλησης ή ανύπαρκτου εσόδου και στοιχείου απογραφής."

"η) Η κάθε μη καταχώρηση ή η ανακριβής καταχώρηση των στοιχείων που προσδιορίζουν το ύψος της συναλλαγής, στα πρόσθετα βιβλία που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. και τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου και καθιερώνουν την υποχρέωση τήρησης πρόσθετων βιβλίων."

5. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 10 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ειδικά στις περιπτώσεις που προκύπτει το ύψος της συνολικής αποκρυβείσας αξίας, χωρίς να προσδιορίζεται το πλήθος των συναλλαγών ως και η αξία μιας εκάστης ξεχωριστά, επιβάλλεται πρόστιμο ισόποσο της συναλλαγής, το οποίο σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το δεκαπενταπλάσιο της ΒΑΣ. ΥΠ.1, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ο υπόχρεος τηρεί βιβλίο αγορών, οπότε το ανωτέρω πρόστιμο επιβάλλεται μειωμένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%)."

6. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 10 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

"β) Η έκδοση πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων και η λήψη εικονικών, η νόθευση αυτών, καθώς και η καταχώρηση στα βιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο, συνιστά ιδιάζουσα φορολογική παράβαση και επισύρει πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο της αξίας κάθε στοιχείου ή καταχώρησης, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. εφόσον αυτή είναι μεγαλύτερη των οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ. Σε αντίθετη περίπτωση θεωρείται ιδιαίτερη κατηγορία αυτοτελούς παράβασης και επιβάλλεται το πρόστιμο κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 8 και 9."

7. Στην παράγραφο 10 του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α΄) προστίθεται περίπτωση γ΄, ως εξής:

"γ) Στα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ., λήπτες εικονικών φορολογικών στοιχείων για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολο ή μέρος αυτής, επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται για την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού, ανεξαρτήτως της αξίας των στοιχείων αυτών.

Εφόσον η εικονικότητα των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου ανάγεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του εκδότη, δεν επιβάλλεται πρόστιμο στους αγρότες - λήπτες των στοιχείων."

8. Η παράγραφος 11 του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παραγράφου 8, εφόσον καταλογίζονται αυτοτελείς παραβάσεις για τα φορολογικά στοιχεία αξίας, δεν καταλογίζονται, για την ίδια αιτία, όμοιες παραβάσεις για τα αντίστοιχα δελτία αποστολής, ανεξάρτητα από το αν τα στοιχεία αυτά εκδίδονται από διαφορετικά πρόσωπα.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν αναλόγως σε κάθε περίπτωση έκδοσης φορολογικών στοιχείων που αναφέρονται στην ίδια συναλλαγή ή πράξη, καθώς και για τις παραβάσεις της περίπτωσης η΄ της παραγράφου 8."

9. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού, αν προβλέπουν επιεικέστερη μεταχείριση, εφαρμόζονται και για παραβάσεις που διαπράχθηκαν μέχρι του χρόνου δημοσίευσης του νόμου αυτού, ανεξάρτητα από το χρόνο διαπίστωσής τους από τις φορολογικές αρχές, εφόσον δεν έχουν εκδοθεί από τους προϊσταμένους των δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών οι σχετικές αποφάσεις επιβολής προστίμου ή έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις αυτές και κατά το χρόνο δημοσίευσής του δεν έχουν περαιωθεί οριστικά με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής κατ' αυτών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων ή του Σ.τ.Ε.. Για τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων αυτών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν με αίτησή τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο Προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού να ζητήσουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς με βάση τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, ακολουθούμενης της διαδικασίας του ν.δ. 4600/ 1966 (ΦΕΚ 242 Α΄).

Στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί η διοικητική επίλυση της διαφοράς, οι υποθέσεις αυτές κρίνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο διάπραξης της παράβασης.

10. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, μπορεί να ενεργείται, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων προς τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., διοικητική επίλυση της διαφοράς επί αποφάσεων επιβολής προστίμων του Κ.Β.Σ., οι οποίες εμπίπτουν στις περιπτώσεις των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 2523/1997 ή της παρ. 12 του άρθρου 10 του ν. 2753/1999, με τους όρους και τη διαδικασία που ορίζονται στις διατάξεις αυτές, κατά περίπτωση, και εφόσον κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου εκκρεμεί η συζήτηση προσφυγής κατά αυτών ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και του Σ.τ.Ε..

Άρθρο 10
Φορολογικοί μηχανισμοί και άλλες διατάξεις (ν. 1809/1988)

Οι διατάξεις του ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α΄) τροποποιούνται, αντικαθίστανται και συμπληρώνονται κατά περίπτωση, ως εξής:

1. Ο τίτλος του ν. 1809/1988 αντικαθίσταται ως εξής:

"Καθιέρωση Φορολογικών Μηχανισμών και άλλες διατάξεις".

2. Στο άρθρο 1 προστίθενται παράγραφοι 5, 6 και 7 ως εξής:

"5. Οι επιτηδευματίες του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992 ΦΕΚ 84 Α΄), που εκδίδουν τα στοιχεία του Κώδικα αυτού με μηχανογραφικό τρόπο, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, υποχρεούνται για την έκδοση και διαφύλαξή τους, στη χρήση "ειδικών ηλεκτρονικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης" του νόμου αυτού.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται οι ιδιότητες, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των

ειδικών ηλεκτρονικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης, το περιεχόμενο των εκδιδόμενων μέσω αυτών στοιχείων, ο χρόνος, ο τρόπος έκδοσης και διαφύλαξης των στοιχείων αυτών, καθώς και τα στοιχεία που εξαιρούνται.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ορίζονται ο χρόνος έναρξης της υποχρεωτικής χρησιμοποίησης των ειδικών ηλεκτρονικών ασφαλών διατάξεων σήμανσης της παραγράφου 5, οι κατηγορίες των επιτηδευματιών που θα χρησιμοποιούν τους μηχανισμούς αυτούς σε ολόκληρη τη χώρα ή σε τμήματα της χώρας, καθώς και κάθε διαδικασία και λεπτομέρεια εφαρμογής του μέτρου αυτού.

Ο χρόνος έναρξης εφαρμογής του μέτρου αυτού μπορεί να οριστεί και σταδιακά."

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Οι φορολογικοί μηχανισμοί και τα ταμειακά συστήματα του προηγούμενου άρθρου, για να χρησιμοποιη- θούν για την έκδοση των στοιχείων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου αυτού από επιτηδευματίες που υπόκεινται στις διατάξεις του νόμου αυτού, πρέπει να είναι εφοδιασμένα με άδεια καταλληλότητας."

4. Το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

"Με την παράδοση του φορολογικού μηχανισμού ή του συστήματος παρέχεται έγγραφη εγγύηση του κατασκευαστή ή εισαγωγέα του φορολογικού μηχανισμού ή του συστήματος πενταετούς διάρκειας."

5. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

"Το βιβλιάριο συντήρησης ακολουθεί το φορολογικό μηχανισμό ή σύστημα σε κάθε περίπτωση μεταβολής εγκατάστασης του χρήστη ή κατόχου, ο οποίος έχει τις υποχρεώσεις του νόμου αυτού."

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

"Σε κάθε περίπτωση μεταβολής χρήστη ή κατόχου, εκδίδεται νέο βιβλιάριο συντήρησης, το οποίο θεωρείται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία της νέας φορολογικής μνήμης.

Τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή αναγράφονται τόσο στο παλαιό βιβλιάριο συντήρησης, το οποίο παραμένει μαζί με τη χρησιμοποιηθείσα φορολογική μνήμη στην κατοχή του πωλητή για όσο διάστημα προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., όσο και στο νέο βιβλιάριο συντήρησης του αγοραστή."

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο χρήστης ή κάτοχος φορολογικού μηχανισμού ή συστήματος οφείλει να τηρεί και να διαφυλάσσει το βιβλιάριο συντήρησης, το οποίο του παραδίδεται από τον κάτοχο της άδειας καταλληλότητας ή εξουσιοδοτημένο από αυτόν τεχνικό αντιπρόσωπο, κατά την απόκτηση, καθώς και το φορολογικό μηχανισμό ή το μέρος του συστήματος με τα ενταμιευμένα σ' αυτά δεδομένα για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που κάθε φορά ορίζεται από τις αντίστοιχες διατάξεις του Κ.Β.Σ., για τη διαφύλαξη των φορολογικών στοιχείων."

8. Η παράγραφος 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Αν διακοπεί η λειτουργία του φορολογικού μηχανισμού από οποιονδήποτε λόγο και μέχρι την επαναλειτουργία του, ο υπόχρεος επιτηδευματίας εκδίδει θεωρημένα διπλότυπα στοιχεία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και στις σχετικές υπουργικές αποφάσεις."

9. Η παράγραφος 2 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Η αφαίρεση ή αντικατάσταση της φορολογικής μνήμης επιτρέπεται σε περίπτωση βλάβης ή πλήρωσης αυτής και γνωστοποιείται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του κατόχου ή χρήστη του φορολογικού μηχανισμού.

Σε περίπτωση μεταβίβασης του φορολογικού μηχανισμού ή μίσθωσης πάγιου εξοπλισμού με παραχώρηση της χρήσης του φορολογικού μηχανισμού, είναι υποχρεωτική η αντικατάσταση της παλαιάς χρησιμοποιηθείσας φορολογικής μνήμης με νέα, από τον νέο κάτοχο ή χρήστη."

10. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

"Ο πιο πάνω έλεγχος για τους φορολογικούς μηχανισμούς γίνεται σε δείγμα, που η ποσότητά του καθορίζεται με βάση τα διεθνώς ισχύοντα και επαναλαμβάνεται με τη συμπλήρωση συγκεκριμένου αριθμού μηχανισμών, ο οποίος καθορίζεται από σχετική υπουργική απόφαση, όταν αυτοί κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται σε εγχώρια εργαστήρια ή με την εισαγωγή κάθε νέας ποσότητας, όταν αυτοί εισάγονται ολοκληρωμένοι από άλλη χώρα, καθώς και για κάθε ταμειακό σύστημα ή για κάθε τύπο ταμειακού συστήματος, κατά περίπτωση, και επαναλαμβάνεται τουλάχιστον ανά διετία."

11. Η παράγραφος 3 του άρθρου 9 καταργείται και η παράγραφος 4 αναριθμείται σε 3.

12. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9α αντικαθίσταται, και προστίθεται νέα παράγραφος 3, οι οποίες έχουν ως εξής:

"2. Όπου αναφέρεται στο νόμο αυτόν και στις αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού ή στις τεχνικές προδιαγραφές η φράση "ηλεκτρονικές ταμειακές μηχανές" ή "φορολογικές ταμειακές μηχανές" νοείται η φράση "φορολογικοί μηχανισμοί". Ειδικά στις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 1 νοούνται οι "φορολογικοί μηχανισμοί - φορολογικές ταμειακές μηχανές" έκδοσης αποδείξεων λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών. Ως φορολογικός μηχανισμός χαρακτηρίζεται κάθε συσκευή ή σύστημα το οποίο χρησιμοποιείται για την έκδοση, την πιστοποίηση και διαφύλαξη στοιχείων, διαθέτει ασφαλή φορολογική μνήμη, κατάλληλο λογισμικό, θύρες διασύνδεσης, καθώς και άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία καθορίζονται και εξειδικεύονται κατά περίπτωση από τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές, και διαθέτει άδεια καταλληλότητας που έχει χορηγηθεί από την επιτροπή του άρθρου 7 του νόμου αυτού.

3. Όπου αναφέρεται στον παρόντα νόμο και στις αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού ή στις τεχνικές προδιαγραφές η φράση "δημοσιονομική μνήμη" ή "φυσική μνήμη" νοείται η φράση "φορολογική μνήμη"."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΦΟΡΟ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Άρθρο 11
Δηλώσεις Φ.Π.Α. και Μητρώου

Οι διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α. που κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α΄) τροποποιούνται, αντικαθίστανται και συμπληρώνονται κατά περίπτωση ως εξής:

1. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 36 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από το χρόνο που έγιναν οι μεταβολές αυτές."

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 36 αντικαθίσταται ως εξής:

"Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού."

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 36 αναδιατυπώνεται ως εξής:

"3. Τις υποχρεώσεις των παραγράφων 1 και 2 έχουν ανεξάρτητα αν είναι υποκείμενα στο φόρο και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, τα οποία:

α. ιδρύουν υποκατάστημα ή αποκτούν άλλη εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας,

β. εγκαθιστούν γραφείο στο εσωτερικό της χώρας,

γ. συμμετέχουν σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα, εκτός από τη συμμετοχή σε ανώνυμες εταιρίες,

δ. αποκτούν ακίνητο στο εσωτερικό της χώρας και

ε. έχουν οποιαδήποτε δραστηριότητα στο εσωτερικό της χώρας, η οποία συνεπάγεται την υποβολή φορολογικών δηλώσεων."

4. Η περίπτωση γ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 36 αντικαθίσταται ως εξής:

"γ) να υποβάλλει στατιστική δήλωση (INTRASTAT), για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές που πραγματοποιεί για κάθε μήνα."

5. Η περίπτωση α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

"α) περιοδική δήλωση για κάθε φορολογική περίοδο που προκύπτει ποσό για καταβολή, ως εξής:

αα) Κάθε μήνα και μέχρι την 20ή ημέρα του επόμενου μήνα, εφόσον τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Το ίδιο ισχύει και για το Δημόσιο που δεν είναι υποχρεωμένο να τηρεί βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, όταν ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες υπάγεται στο φόρο.

αβ) Κάθε ημερολογιακό τρίμηνο και μέχρι την 20ή ημέρα του μήνα που ακολουθεί το τρίμηνο, εφόσον τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Η περιοδική δήλωση περιλαμβάνει, για κάθε φορολογική περίοδο, την αξία των φορολογητέων παραδόσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καινούργια μεταφορικά μέσα και τα αγαθά που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την αξία των πράξεων παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες οφείλεται φόρος από το λήπτη των υπηρεσιών αυτών, το φόρο που αναλογεί, την αξία των απαλλασσόμενων πράξεων, τις εκπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 30, 31 και 32, καθώς και τη διαφορά φόρου που προκύπτει.

Κατ' εξαίρεση πιστωτικές ή μηδενικές περιοδικές δηλώσεις υποβάλλονται από τον υπόχρεο στο φόρο, για τη φορολογική περίοδο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ή παραδόσεις αγαθών ή υποβάλει αίτημα επιστροφής Φ.Π.Α. ή επιθυμεί την υποβολή τους."

6. Η παράγραφος 9 του άρθρου 38 αναριθμείται σε 10 και τίθεται νέα παράγραφος 9 ως εξής:

"9. Οι υπόχρεοι που τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, εφόσον δεν διενεργούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές, έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ειδικό καθεστώς απόδοσης του φόρου με περιοδικές προκαταβολές, έναντι οριστικής υποχρέωσης που θα προσδιορίζεται με την εκκαθαριστική δήλωση.

Οι υπόχρεοι που θα υπαχθούν στο καθεστώς αυτό δεν υποχρεούνται να συντάσσουν και να υποβάλλουν περιοδικές δηλώσεις, και αποδίδουν το φόρο με βάση το ποσό που καταβλήθηκε την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, προσαυξημένο κατά δέκα τοις εκατό (10%).

Οι υπόχρεοι που επιλέγουν το ειδικό καθεστώς απόδοσης υποχρεούνται να παραμείνουν σε αυτό για μία τριετία. Η επιλογή υπαγωγής ή διαγραφής γίνεται με υποβολή αίτησης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός του μηνός Ιανουαρίου."

7. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 39 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση μιας πενταετίας από την υποβολή της."

8. Η παράγραφος 5 του άρθρου 40 αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Η εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος δεν είναι υποχρεωτική για τις επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν με δήλωσή τους να υπάγονται στο κανονικό καθεστώς του φόρου.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας γίνεται η ένταξη στο κανονικό καθεστώς του φόρου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας."

9. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 41 αντικαθίσταται ως εξής:

"7. Οι αγρότες μπορούν να μετατάσσονται από το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού στο κανονικό και αντίστροφα, με δήλωσή τους που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου."

10. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 45 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η παραπάνω επιλογή γίνεται με υποβολή δήλωσης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου στην οποία υποβάλλεται."

11. Η παράγραφος 4 του άρθρου 54 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ορίζονται ο τρόπος καταβολής του φόρου, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου και χωρίς την υποβολή περιοδικών δηλώσεων."

12. Πιστωτικές και μηδενικές περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. που δεν έχουν υποβληθεί έως την ημέρα δημοσίευσης του νόμου αυτού, δεν αναζητούνται.

Σε περίπτωση διαπίστωσης κατά τον έλεγχο μη υποβολής ή εκπρόθεσμης υποβολής μηδενικών ή πιστωτικών δηλώσεων Φ.Π.Α. για περιόδους έως και την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις του ν. 2523/1997.

Πράξεις επιβολής προστίμου, που έχουν εκδοθεί για την παραπάνω αιτία και δεν έχουν καταστεί οριστικές, ακυρώνονται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και αν βρίσκονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12
Θέματα φορολογικών ελέγχων και άλλες ρυθμίσεις

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 16 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α΄) καταργούνται.

2. Οι μειώσεις πρόσθετων φόρων, που ορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 67 του ν.δ. 3323/1955 (ΦΕΚ 214 Α΄), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 29 του ν. 2214/1994, ισχύουν ανάλογα και επί διαφορών φόρου εισοδήματος ή παρακρατούμενων φόρων που αφορούν εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.1992 έως 31.12.1993 ή παρακρατούμενους φόρους από 1.1.1993 έως και 30.6.1994, αντίστοιχα, εφόσον επέρχεται συνολικός διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός.

3. Για τη θεώρηση από τη Δ.Ο.Υ. της απαιτούμενης βεβαίωσης για την ηλεκτροδότηση οικοδομής, κατατίθεται φάκελος με σχετική δήλωση από τον ιδιοκτήτη ή την επιχείρηση κατασκευής και πώλησης οικοδομών, όπως ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α΄) και από τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄), όπως ισχύουν. Η δήλωση αυτή καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο ηλεκτροδότησης ακινήτων. Η αρμόδια Δ.Ο.Υ. με την υποβολή της δήλωσης και του οικείου φακέλου προβαίνει άμεσα στη θεώρηση της βεβαίωσης με την αναγραφή σε αυτή του αριθμού καταχώρησης της δήλωσης στο οικείο βιβλίο ηλεκτροδότησης ακινήτων. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία ελέγχου των σχετικών υποθέσεων.

4. Οφειλές από δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις γουνοποιίας και εκτροφής γουνοφόρων ζώων, που είναι εγκατεστημένες στους Νομούς Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης και Γρεβενών, οι οποίες έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες στις τράπεζες μέχρι 30.6.1999, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., στο λογαριασμό του Δημοσίου "ΚΑΧΚΕΕΔ" εξοφλούνται ως ακολούθως:

Α. ΑΝΕΝΕΡΓΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι οφειλές εξοφλούνται με καταβολή:

Α1. 20% των βεβαιωμένων οφειλών μέχρι δρχ. 30.000.000 (ευρώ 88.041,09) και 50% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Α2. 25% των βεβαιωμένων οφειλών από δρχ. 30.000.001 (ευρώ 88.041,09) μέχρι δρχ. 100.000.000 (ευρώ 293.470,29) και 50% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Α3. 30% των βεβαιωμένων οφειλών από δρχ. 100.000.001 (ευρώ 293.470,29) και άνω και 50% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Β. ΕΝΕΡΓΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι οφειλές εξοφλούνται με καταβολή:

Β1. 50% των βεβαιωμένων οφειλών μέχρι δρχ. 30.000.000 (ευρώ 88.041,09) και 100% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Β2. 60% των βεβαιωμένων οφειλών από δρχ. 30.000.001 (ευρώ 88.041,09) μέχρι δρχ. 100.000.000 (ευρώ 293.470,29) και 100% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Β3. 70% των βεβαιωμένων οφειλών από δρχ. 100.000.001 (ευρώ 293.470,29) και άνω και 100% των προσαυξήσεων που αναλογούν σε αυτές.

Τα προκύπτοντα κατά τα ανωτέρω ποσά οφειλών καταβάλλονται σε τρεις (3) δόσεις:

α) το 20% με την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου,

β) το 40% μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του έκτου μήνα από το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου και

γ) το υπόλοιπο 40% μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του ένατου μήνα από το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Ο υπολογισμός των προς καταβολή οφειλών στα ανωτέρω ποσοστά γίνεται επί του αρχικά βεβαιωθέντος ποσού οφειλών, προκειμένου να αφαιρεθούν τα ποσά που έχουν καταβληθεί στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. από τους οφειλέτες.

Ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί επιπλέον των ποσών που προκύπτουν από τον προαναφερόμενο τρόπο εξόφλησης δεν επιστρέφονται.

Σε περίπτωση που οι οφειλέτες δεν είναι συνεπείς, η ρύθμιση ανατρέπεται και οι οφειλές εξοφλούνται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., με όλες τις συνέπειες.

Ως ανενεργείς θεωρούνται οι επιχειρήσεις που από 1.1.2000 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία αγορά ή πώληση και επιπλέον το καθαρό εισόδημα, με βάση τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των οικονομικών ετών 2001 και επομένων των επιχειρήσεων αυτών, οποιασδήποτε μορφής (ατομικές επιχειρήσεις, πρόσωπα παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2238/1994, Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.), καθώς και των φυσικών προσώπων που ασκούν ατομική επιχείρηση ή είναι μέλη των παραπάνω εταιριών ή Ε.Π.Ε. ή μέτοχοι Α.Ε., δεν υπερβαίνει τα έξι εκατομμύρια (6.000.000) δραχμές (17.608,22 ευρώ) ή η αντικειμενική αξία της ακίνητης περιουσίας τους δεν υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές (146.735,14 ευρώ) ή το ακίνητο χρησιμοποιείται σαν πρώτη κατοικία.

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών Δ16 και Δ25 είναι αρμόδιες για την αντιμετώπιση προβλημάτων στην υλοποίηση της ρύθμισης που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

5. Οι περιπτώσεις γ΄ και δ΄ της παραγράφου 1Β του άρθρου 95 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α΄) αντικαθίστανται ως εξής:

"γ) Οι κύλινδροι καπνού με τεμαχισμένο μείγμα απομισχομένων φύλλων καπνού και με εξωτερικό περιτύλιγμα στο σύνηθες χρώμα του πούρου που καλύπτει πλήρως το προϊόν και όπου χρειάζεται και το φίλτρο, εκτός από το ακροστόμιο καλαμάκι, όσον αφορά τα πούρα με ακροστόμιο καλαμάκι, και ένα υποπερίβλημα και τα δύο από ανασχηματισμένο (αναγεννημένο) καπνό, όταν το βάρος της μονάδας, μη περιλαμβανομένου του φίλτρου ή του τμήματος που εισέρχεται στο στόμα, είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 1,2 γραμμαρίων και όπου το περιτύλιγμα προσαρμόζεται σε σπειροειδές σχήμα με οξεία γωνία τουλάχιστον 30 μοιρών στον άξονα κατά μήκος του πούρου.

δ) Οι κύλινδροι καπνού με τεμαχισμένο μείγμα απομισχομένων φύλλων καπνού και με εξωτερικό περιτύλιγμα στο σύνηθες χρώμα του πούρου, από ανασχηματισμένο (αναγεννημένο) καπνό, που καλύπτει πλήρως το προϊόν και όπου χρειάζεται και το φίλτρο, εκτός από το ακροστόμιο καλαμάκι, όσον αφορά τα πούρα με ακροστόμιο καλαμάκι, όταν το βάρος της μονάδας, μη περιλαμβανομένου

του φίλτρου ή του τμήματος που εισέρχεται στο στόμα, είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 2,3 γραμμαρίων και όπου η περίμετρος σε πάνω από ένα τρίτο τουλάχιστον του μήκους είναι ίση ή μεγαλύτερη των 34 χιλιοστομέτρων."

6. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης 1 του άρθρου 97 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

"Στην τιμή αυτή ο συντελεστής του ειδικού φόρου κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) ορίζεται σε ποσοστό 57,5%, με ελάχιστο ποσό είσπραξης, από 1.1.2005 τα 60 ευρώ και από 1.1.2008 τα 64 ευρώ ανά 1.000 τσιγάρα."

7. Οι περιπτώσεις α΄ και β΄ του τίτλου Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α΄) αντικαθίστανται ως εξής:

"α) Επιβατικά, δίκυκλες - τρίκυκλες μοτοσικλέτες

Κατηγορία	Κινητήρας σε κυβ. εκατ.	Τέλη κυκλοφορίας
Α΄	51 - 300	13 ευρώ
Β΄	301 - 785	33 »
Γ΄	786 - 1.357	81 »
Δ΄	1.358 - 1.928	146 »
Ε΄	1.929 - 2.357	323 »
ΣΤ΄	2.358 και άνω	420 »

Για τα Ε.Ι.Χ. ρυμουλκούμενα, ημιρυμουλκούμενα (τροχόσπιτα): 81 ευρώ.

Στα ανωτέρω αυτοκίνητα περιλαμβάνονται και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που εισάγονται από το αλλοδαπό προσωπικό των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων των εγκατεστημένων στην Ελλάδα με βάση τον α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α΄). Επίσης, περιλαμβάνονται και τα τύπου Jeep αυτοκίνητα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους ως επιβατικών ή φορτηγών.

β) Φορτηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα	Τέλη κυκλοφορίας
Α΄	έως 1.500	51 ευρώ
Β΄	1.501 - 3.500	73 »
Γ΄	3.501 - 10.000	205 »
Δ΄	10.001 - 20.000	410 »
Ε΄	20.001 - 30.000	645 »
ΣΤ΄	30.001 - 40.000	909 »
Ζ΄	40.001 και άνω	1.027 »

Για τα ρυμουλκά (τράκτορ): 205 ευρώ"

8. Η προμήθεια του ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων και μοτοσικλετών, που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α΄), και της παραγράφου 5 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α΄) είναι εμπρόθεσμη εφόσον γίνει από 1ης Νοεμβρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους εκείνου για το οποίο εκδίδεται. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν για ειδικά σήματα τελών κυκλοφορίας έτους 2003 και επομένων. Από 1ης Ιανουαρίου 2003 με το ειδικό σήμα μπορεί να κυκλοφορεί το όχημα εντός του έτους για το οποίο εκδίδεται.

9. Σε δίκες κατά υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που διώκονται αν και ενήργησαν για το συμφέρον της υπηρεσίας με πράξεις που ανάγονται στα υπηρεσιακά τους καθήκοντα και ιδιαίτερα αν επέφεραν νόμιμη και προσδοκώμενη ωφέλεια του Δημόσιου από την επιδίωξη προσδιορισμού φορολογητέας ύλης, τον καταλογισμό, τη βεβαίωση και είσπραξη των αναλογούντων φόρων και προστίμων χάριν του δημοσίου συμφέροντος, παρίσταται για την υπεράσπισή τους ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων εκπρόσωπος του γραφείου Νομικού Συμβούλου στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών. Η κύρια ανάκριση δεν μπορεί να θεωρηθεί περατωμένη αν δεν υπάρχει πόρισμα ειδικού ελέγχου εντεταλμένου από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, που διεξάγεται υποχρεωτικά και διαβιβάζεται στον αρμόδιο ανακριτή εντός τριμήνου από της γνωστοποίησης στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών διενέργειας ανακρίσεως επί της υπόθεσης. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και για τις εκκρεμείς σε οποιονδήποτε βαθμό ποινικές δίκες κατά το χρόνο δημοσίευσης του νόμου αυτού.

10. Η αστική ευθύνη του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των οργάνων τους ρυθμίζεται από τις γενικές διατάξεις.

11. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 33 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α΄) προστίθεται πέμπτο εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Στο κοινωφελές ίδρυμα "ΑΝΤΩΝΗ Ν. ΤΡΙΤΣΗ" εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του ν. 1610/ 1986 (ΦΕΚ 89 Α΄) σχετικά με την έγκριση σύστασης ιδρύματος με την επωνυμία "ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ"."

12. Οι συνιστώμενες από επιτηδευματίες κοινοπραξίες για την εκτέλεση χορηγικών προγραμμάτων προς την Α.Ε. Ο.Ε.Ο.Α. ΑΘΗΝΑ 2004 λογίζονται και ως κοινοπραξίες του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992, ΦΕΚ 84 Α΄), ανεξάρτητα της ύπαρξης των προϋποθέσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 186/1992.

13. Η πάγια μηνιαία αποζημίωση, για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, καθώς και για συμμετοχή σε συνέδρια, που καταβάλλεται σε λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., κατ' εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών μισθολογικών διατάξεων, υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος. Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από τις 8.7.2002.

14. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 105 του ν. 1892/ 1990 (ΦΕΚ 101 Α΄) προστίθενται περιπτώσεις ε΄, στ΄ και ζ΄, ως εξής:

"ε) Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων,

στ) Κώδικα Διοικητικών και Ποινικών Κυρώσεων της Φορολογικής Νομοθεσίας,

ζ) Κώδικα Διοικητικής και Φορολογικής Διαδικασίας."

15. Τα ποσά των εισφορών που παρακρατήθηκαν, πέραν του ποσοστού δύο τοις εκατό (2%), που προβλέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 102/1973, όπως ισχύει και της Α/7710/198/3.6.1997 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών και δεν αποτέλεσαν διανεμόμενο μέρισμα των Κοινών Ταμείων Εκμετάλλευσης Λεωφορείων (Κ.Τ.Ε.Λ.), φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%).

Για την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου τα Κ.Τ.Ε.Λ. πρέπει να υποβάλλουν δήλωση για την καταβολή του οφειλόμενου ποσού. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα του Κ.Τ.Ε.Λ. εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου ή προστίμου. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τα ποσά αυτά, τα οποία για τους δικαιούχους εκμεταλλευτές λεωφορείων δημόσιας χρήσης ενταγμένων στα Κ.Τ.Ε.Λ. θεωρούνται εισοδήματα της χρήσης 2002.

Ο αναλογών Φ.Π.Α. επί των ποσών των ανωτέρω εισφορών αποδίδεται με έκτακτη περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. από

τα Κ.Τ.ΕΛ., εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος χωρίς πρόσθετο φόρο ή άλλες κυρώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρο 13
Τροποποίηση και συμπλήρωση του ν. 1402/1983 "περί προσαρμογής της τελωνειακής και δασμολογικής νομοθεσίας στο δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων - Οδηγία 2001/44"

Το κεφάλαιο ΙΑ΄ του ν. 1402/1983 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

"ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄

Αμοιβαία συνδρομή για την είσπραξη των απαιτήσεων

Άρθρο 86

1. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζονται για κάθε απαίτηση που αφορά:

α) Στις επιστροφές, παρεμβάσεις και άλλα μέτρα που αποτελούν μέρος του συστήματος ολικής ή μερικής χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, καθώς και για ποσά που πρέπει να εισπραχθούν στο πλαίσιο αυτών των ενεργειών.

β) Στις γεωργικές εισφορές και άλλα τέλη που προβλέπονται στα πλαίσια της κοινής οργάνωσης των αγορών για τον τομέα της ζάχαρης.

γ) Στους εισαγωγικούς δασμούς που οφείλονται, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 87 του παρόντος.

δ) Στους εξαγωγικούς δασμούς που οφείλονται, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 87 του παρόντος.

ε) Στο φόρο προστιθέμενης αξίας.

στ) Στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης επί:
- των βιομηχανοποιημένων καπνών,
- της αλκοόλης και των αλκοολούχων ποτών,
- των πετρελαιοειδών.

ζ) Στους φόρους επί του εισοδήματος και της περιουσίας, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο γ΄ της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου.

η) Στους φόρους επί των ασφαλίστρων, κατά τα οριζόμενα στο εδάφιο δ΄ της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου.

θ) Στους τόκους, διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα, καθώς και τα έξοδα που απορρέουν από τις προαναφερόμενες απαιτήσεις, αποκλειομένης κάθε είδους ποινικής κυρώσεως που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία στο κράτος μέλος, όπου έχει την έδρα της η αρμόδια αρχή.

2. Η προηγούμενη παράγραφος αναφέρεται σε απαιτήσεις, οι οποίες γεννήθηκαν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφορούν στον οφειλέτη που διαμένει σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ελλάδα, αντίστοιχα.

Άρθρο 87

1. Για την εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού νοούνται:

α) Ως εισαγωγικοί δασμοί, οι δασμοί και οι φόροι ισοδυνάμου αποτελέσματος επί των εισαγωγών και οι επιβαρύνσεις επί των εισαγωγών, που έχουν θεσπισθεί στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής ή στα πλαίσια ειδικών καθεστώτων για ορισμένα εμπορεύματα προερχόμενα από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

β) Ως εξαγωγικοί δασμοί, οι δασμοί και οι φόροι ισοδυνάμου αποτελέσματος επί των εξαγωγών, που έχουν θεσπισθεί στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής ή στα πλαίσια ειδικών καθεστώτων για ορισμένα εμπορεύματα προερχόμενα από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

γ) Ως φόροι εισοδήματος και περιουσίας, ως αυτοί ορίζονται, από τις σχετικές προς τούτο διατάξεις των νόμων 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄,16.9.1994), 1587/1950 (ΦΕΚ 294 Α΄, 22.12.1950) και 2961/2001 (ΦΕΚ 266 Α΄), όπως ισχύουν.

δ) Ως φόροι επί των ασφαλίστρων, ο φόρος κύκλου εργασιών και τα τέλη χαρτοσήμου, καθώς και παρόμοιοι ή ανάλογου χαρακτήρα φόροι, που ενδεχομένως προστίθενται ή αντικαθιστούν τους εν λόγω φόρους.

ε) Ως "αιτούσα αρχή", η αρμόδια αρχή της Ελλάδας ή άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία απευθύνει στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ελλάδας αίτηση παροχής πληροφοριών, αίτηση γνωστοποίησης, αίτηση είσπραξης ή λήψης συντηρητικών μέτρων, που αφορούν σε απαιτήσεις του προηγούμενου άρθρου.

στ) Ως "αρμόδια αρχή", η αρχή της Ελλάδας ή άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δέχεται τις παραπάνω αιτήσεις.

ζ) Ως "αίτηση πληροφοριών", η απευθυνόμενη αίτηση από την αιτούσα αρχή της Ελλάδας ή άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την αρμόδια αρχή κράτους μέλους ή της Ελλάδας αντίστοιχα, με την οποία ζητούνται πληροφορίες που αφορούν στις απαιτήσεις του προηγούμενου άρθρου και οι οποίες μπορούν να χρησιμεύσουν στην αιτούσα αρχή για την είσπραξη αυτών.

Η αίτηση περιέχει το πλήρες ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και κάθε άλλο στοιχείο χρήσιμο για τον ακριβή προσδιορισμό της ταυτότητάς του, στο οποίο έχει πρόσβαση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της, η αιτούσα αρχή, του κύριου οφειλέτη ή κάθε άλλου προσώπου, το οποίο ενέχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν στο κράτος της αιτούσας αρχής, για την πληρωμή της απαίτησης, καθώς επίσης και τη φύση και το ύψος της απαίτησης αυτής.

Αν περιουσιακά στοιχεία, που ανήκουν σε ένα από τα προαναφερόμενα πρόσωπα, βρίσκονται στην κατοχή τρίτου προσώπου, η αίτηση δύναται να αφορά και σε αυτόν τον τρίτο κάτοχο.

η) Ως "αίτηση γνωστοποίησης", η απευθυνόμενη αίτηση από την αιτούσα αρχή της Ελλάδας ή άλλου κράτους μέλους προς την αρμόδια αρχή κράτους μέλους ή της Ελλάδας αντίστοιχα, με την οποία ζητείται η γνωστοποίηση από την αρμόδια αρχή στον οφειλέτη ή τον αποδέκτη, που διαμένει στα κράτη μέλη ή την Ελλάδα, των πράξεων ή δικαστικών και κάθε άλλου είδους αποφάσεων, με βάση τις οποίες επιδιώκεται η είσπραξη των απαιτήσεων του προηγούμενου άρθρου.

Η αίτηση γνωστοποίησης περιέχει το πλήρες ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και κάθε άλλο στοιχείο χρήσιμο για τον ακριβή προσδιορισμό της ταυτότητάς του, στο οποίο έχει πρόσβαση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της, η αιτούσα αρχή του αποδέκτη και, αν συντρέχει περίπτωση, και του οφειλέτη, καθώς και τη φύση και το αντικείμενο της πράξης ή απόφασης που πρόκειται να γνωστοποιηθεί, της απαίτησης που αναφέρεται σε αυτή, καθώς επίσης και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

Η αρχή, στην οποία απευθύνθηκε η αίτηση, ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση στην αιτούσα αρχή τις παραπέρα ε-

νέργειές της, ειδικότερα δε και τη χρονολογία κατά την οποία η πράξη ή απόφαση γνωστοποιήθηκε στον αποδέκτη ή και στον οφειλέτη.

θ) Ως "αίτηση είσπραξης ή λήψης εξασφαλιστικών μέτρων", η αίτηση την οποία απευθύνει η αιτούσα αρχή προς την αρμόδια αρχή για την είσπραξη απαιτήσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, που εφαρμόζεται για την είσπραξη παρόμοιων απαιτήσεων, που γεννήθηκαν στο κράτος μέλος, όπου έχει η αρμόδια αρχή την έδρα της και οι οποίες αποτελούν αντικείμενο τίτλου, ο οποίος επιτρέπει την εκτέλεση. Η αίτηση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από ένα επίσημο αντίτυπο ή ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο του τίτλου, ο οποίος επιτρέπει την εκτέλεσή της, που εκδόθηκε στο κράτος μέλος όπου η αιτούσα αρχή έχει την έδρα της και αν συντρέχει περίπτωση, από το πρωτότυπο ή από ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο άλλων εγγράφων που είναι αναγκαία για την είσπραξη.

Η αίτηση είσπραξης περιέχει:

- το πλήρες ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και κάθε άλλο στοιχείο χρήσιμο για τον προσδιορισμό της ταυτότητας του προσώπου που αφορά ή/ και του τρίτου κατόχου των περιουσιακών στοιχείων του,
- το όνομα, τη διεύθυνση και κάθε άλλο στοιχείο χρήσιμο για τον προσδιορισμό της αιτούσας αρχής,
- τον εκτελεστό τίτλο που έχει εκδοθεί στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα της η αιτούσα αρχή,
- τη φύση και το ποσό της απαίτησης, συμπεριλαμβανομένων του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και κάθε άλλων οφειλόμενων κυρώσεων, προστίμων και εξόδων, εκφρασμένο στο νόμισμα των κρατών μελών όπου έχουν την έδρα τους οι δύο αρχές,
- την ημερομηνία γνωστοποίησης του τίτλου στον αποδέκτη της από την αιτούσα αρχή ή και από την αρμόδια αρχή,
- την ημερομηνία από την οποία και την περίοδο κατά την οποία είναι δυνατή η εκτέλεση με βάση τη νομοθεσία που ισχύει στο κράτος μέλος, όπου έχει την έδρα της η αιτούσα αρχή,
- κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

Η αίτηση περιέχει επίσης δήλωση της αιτούσας αρχής που βεβαιώνει ότι συντρέχουν οι όροι και προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του επόμενου άρθρου.

Η αιτούσα αρχή παρέχει και κάθε χρήσιμη πληροφορία που αναφέρεται στην απαίτηση.

2. Οι αιτήσεις συνδρομής, ο εκτελεστός τίτλος που επιτρέπει την είσπραξη και τα λοιπά έγγραφα που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό συνοδεύονται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους της αρμόδιας αρχής.

Άρθρο 88

1. Η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται να δώσει πληροφορίες στην αιτούσα αρχή για τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 86, αν:

α) δεν είναι σε θέση να τις συγκεντρώσει για την είσπραξη όμοιας φύσεως εθνικών της απαιτήσεων, ή

β) θα αποκάλυπταν εμπορικό, βιομηχανικό ή επαγγελματικό απόρρητο, ή

γ) η γνωστοποίησή τους θα προκαλούσε κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της ίδιας αυτής χώρας.

2. Οι λόγοι άρνησης για την παροχή πληροφοριών γνωστοποιούνται από την αρμόδια αρχή προς την αιτούσα αρχή.

3. Η αιτούσα αρχή διατυπώνει αίτηση είσπραξης μόνο εφόσον:

α) αν η απαίτηση ή ο τίτλος που επιτρέπει την εκτέλεσή της δεν αμφισβητείται στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα της, εκτός από την περίπτωση που εφαρμόζεται το εδάφιο β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 91 του παρόντος,

β) όταν κίνησε στο κράτος μέλος, όπου έχει την έδρα της, τις δέουσες διαδικασίες είσπραξης, οι οποίες δύνανται να ασκηθούν με βάση τον τίτλο που αναφέρεται στο εδάφιο η΄ της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, τα δε ληφθέντα μέτρα δεν θα καταλήξουν στην ολική πληρωμή της απαίτησης.

Άρθρο 89

1. Ο τίτλος που συνοδεύει την αίτηση είσπραξης αναγνωρίζεται ως νόμιμος για την είσπραξη της απαίτησης, από της αναγνώρισης και αποδοχής του ως νόμιμου τίτλου και εκτελεστού και της αντικατάστασής του με άλλο νόμιμο εκτελεστό τίτλο από την αρμόδια αρχή.

2. Μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης προς είσπραξη, η αρμόδια αρχή προσπαθεί να ολοκληρώσει την αναγνώριση και αποδοχή, την ενδεχόμενη συμπλήρωση και αντικατάσταση αυτού, εκτός των περιπτώσεων, κατά τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου. Η εν λόγω αρχή ενημερώνει την αιτούσα αρχή για τους λόγους που δικαιολογούν την ενδεχόμενη υπέρβαση του τριμήνου.

3. Η αναγνώριση, αποδοχή ή η συμπλήρωση και αντικατάσταση του τίτλου είναι υποχρεωτική για την αρμόδια αρχή, εφόσον ο τίτλος είναι νομότυπος, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στο κράτος της αιτούσας αρχής.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αρχή του Ελληνικού Κράτους, η οποία είναι αρμόδια για την αναγνώριση, αποδοχή και την αντικατάσταση του τίτλου, η σχετική διαδικασία, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

5. Η είσπραξη της απαίτησης ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων του κράτους της αρμόδιας αρχής.

6. Αν για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού ανακύψουν ζητήματα έρευνας ή αμφισβήτησης, η οποία αφορά στην απαίτηση ή στον τίτλο που εκδόθηκε από την αιτούσα αρχή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 91.

Άρθρο 90

1. Η είσπραξη και η απόδοση της απαίτησης ενεργείται στο εθνικό νόμισμα του κράτους της αρμόδιας αρχής. Η αρμόδια αρχή μεταβιβάζει στην αιτούσα αρχή ολόκληρο το ποσό της εισπραχθείσας απαίτησης.

2. Η αρμόδια αρχή δύναται, ύστερα και από τις σχετικές διαβουλεύσεις με την αιτούσα αρχή, να παρέχει στον οφειλέτη προθεσμία πληρωμής ή να επιτρέπει τμηματική καταβολή της οφειλόμενης απαίτησης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας της χώρας, όπου αυτή εδρεύει.

3. Οι τόκοι που εισπράττονται, λόγω της εκπρόθεσμης καταβολής ή της παροχής προθεσμίας καταβολής ή της τμηματικής καταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας όπου εδρεύει η αιτούσα αρχή, αποδίδονται στην αιτούσα αρχή.

4. Οι απαιτήσεις που πρόκειται να εισπραχθούν δεν απολαύουν απαραίτητα των προνομίων, των οποίων ενδεχομένως τυγχάνουν ανάλογες απαιτήσεις, οι οποίες γεννώνται στο κράτος μέλος, όπου έχει την έδρα της η αρμό-

δια αρχή, εκτός αν υπάρχει διμερής σχέση προς τούτο μεταξύ του κράτους μέλους και της Ελλάδας.

Άρθρο 91

1. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας είσπραξης, η απαίτηση ή ο τίτλος που εκδόθηκε στο κράτος της αιτούσας αρχής αμφισβητούνται από τον ενδιαφερόμενο, η πράξη αμφισβήτησης φέρεται από αυτόν ενώπιον του αρμόδιου οργάνου του κράτους της αιτούσας αρχής, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στο κράτος αυτό.

2. Η αρμόδια αρχή μόλις λάβει γνώση, είτε από την αιτούσα αρχή είτε από τον ενδιαφερόμενο της παραπάνω πράξης αμφισβήτησης, αναστέλλει τη διαδικασία εκτέλεσης μέχρι να εκδοθεί απόφαση από το αρμόδιο όργανο του κράτους της αιτούσας αρχής. Η αρμόδια αρχή μπορεί να προβεί στη λήψη των εξασφαλιστικών μέτρων, που προβλέπονται και για τις απαιτήσεις του κράτους στο οποίο αυτή εδρεύει, εκτός εάν η αιτούσα αρχή ζητήσει άλλως, σύμφωνα με το επόμενο εδάφιο.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, η αιτούσα αρχή δύναται, με βάση τη νομοθεσία της, να ζητεί από την αρμόδια αρχή να εισπράξει αμφισβητούμενη απαίτηση, εφόσον η νομοθεσία της χώρας, όπου εδρεύει η αρμόδια αρχή, το επιτρέπει. Εάν η έκβαση της αμφισβήτησης αποβεί ευνοϊκή για τον οφειλέτη, η αιτούσα αρχή υποχρεούται να επιστρέψει κάθε εισπραχθέν ποσό, προσαυξημένο κατά την τυχόν οφειλόμενη αποζημίωση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας, όπου έχει την έδρα της η αρμόδια αρχή.

3. Στις περιπτώσεις που η αμφισβήτηση αφορά στα αναγκαστικά ή εξασφαλιστικά μέτρα που λήφθηκαν από την αρμόδια αρχή, η πράξη της αμφισβήτησης φέρεται ενώπιον του αρμόδιου οργάνου του κράτους στο οποίο αυτή εδρεύει, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στο κράτος αυτό.

4. Αν επιλαμβάνεται της πράξης αμφισβήτησης δικαστήριο του κράτους στο οποίο εδρεύει η αιτούσα αρχή, η απόφαση του δικαστηρίου αυτού, εφόσον είναι ευνοϊκή για την αιτούσα αρχή και επιτρέπει την είσπραξη της απαίτησης, αποτελεί το νόμιμο τίτλο, με την έννοια του άρθρου 89, η δε είσπραξη της απαίτησης ενεργείται με βάση την απόφαση αυτή.

Άρθρο 92

1. Ύστερα από αίτηση της αιτούσας αρχής, η αρμόδια αρχή λαμβάνει τα εξασφαλιστικά μέτρα για την είσπραξη της απαίτησης σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στη χώρα της. Η αίτηση αυτή περιέχει τους λόγους που επιβάλλουν τη λήψη των παραπάνω μέτρων.

2. Για την εφαρμογή της πρώτης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα τα προηγούμενα άρθρα.

Άρθρο 93

1. Η αρμόδια αρχή δεν υποχρεούται:

α) Να παρέχει την προβλεπόμενη από τα προηγούμενα άρθρα του κεφαλαίου αυτού συνδρομή, εάν η είσπραξη της απαίτησης, λόγω της κατάστασης του οφειλέτη, μπορεί να δημιουργήσει σοβαρές οικονομικές ή κοινωνικές δυσχέρειες στο κράτος όπου αυτή εδρεύει, εφόσον η νομοθεσία της επιτρέπει ένα τέτοιο μέτρο για παρόμοιες εθνικές απαιτήσεις.

β) Να παρέχει την προβλεπόμενη από τα προηγούμενα άρθρα του κεφαλαίου αυτού συνδρομή, εάν η υποβαλλόμενη σχετική αρχική αίτηση αφορά απαιτήσεις παλαιότερες των πέντε ετών, από τη στιγμή που ο εκτελεστός τίτλος που επιτρέπει την είσπραξη έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους, όπου έχει την έδρα της η αιτούσα αρχή, μέχρι την ημερομηνία της αίτησης. Ωστόσο, όταν προσβάλλεται η απαίτηση ή ο τίτλος, η προθεσμία αρχίζει να υπολογίζεται από τη στιγμή κατά την οποία το αιτούν κράτος αποφαίνεται ότι η παραπάνω απαίτηση ή ο εκτελεστός τίτλος που επιτρέπει την είσπραξη δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί.

γ) Να προβαίνει στην είσπραξη της απαίτησης, αν η αιτούσα αρχή δεν έχει εξαντλήσει στο έδαφος του κράτους της έδρας της τα μέτρα εκτέλεσης για την είσπραξη αυτής.

2. Η αρμόδια αρχή ανακοινώνει στην αιτούσα αρχή τους λόγους για τους οποίους δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση της αίτησης συνδρομής. Η άρνηση αυτή ανακοινώνεται και στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 94

1. Τα σχετιζόμενα με την παραγραφή της απαίτησης ρυθμίζονται από τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο εδρεύει η αιτούσα αρχή.

2. Για την αναστολή ή διακοπή της παραγραφής, οι διαδικαστικές ενέργειες είσπραξης της απαίτησης που έγιναν από την αρμόδια αρχή θεωρούνται ότι πραγματοποιήθηκαν από την αιτούσα αρχή, εφόσον κατά τη νομοθεσία του κράτους της αρχής αυτής θα είχαν ως αποτέλεσμα την αναστολή ή διακοπή της παραγραφής.

Άρθρο 95

Τα έγγραφα και οι πληροφορίες, που κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού, δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν από αυτήν παρά μόνο στο αναφερόμενο στην αίτηση συνδρομής πρόσωπο, στα πρόσωπα και τις αρχές τις αρμόδιες για την είσπραξη της απαίτησης και στις δικαστικές αρχές, οι οποίες έχουν επιληφθεί των υποθέσεων που αφορούν στην είσπραξη των απαιτήσεων.

Άρθρο 96

1. Η αρμόδια αρχή εισπράττει επίσης από τον οφειλέτη και παρακρατεί όλα τα έξοδα που συνδέονται με την είσπραξη, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της.

2. Η Ελλάδα παραιτείται με τον όρο της αμοιβαιότητας απέναντι στα λοιπά κράτη μέλη από οποιαδήποτε απαίτηση για την απόδοση των εξόδων που προκύπτουν από την αμοιβαία συνδρομή, την οποία παρέχει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού. Τα έξοδα αυτά εισπράττονται σε βάρος του οφειλέτη κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

3. Όταν η είσπραξη παρουσιάζει ιδιαίτερη δυσκολία, που χαρακτηρίζεται από πολύ μεγάλο ποσό εξόδων ή συνδέεται με την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, οι αιτούσες και οι αρμόδιες αρχές μπορούν να συμφωνούν ειδικούς διακανονισμούς απόδοσης εξόδων.

4. Η Ελλάδα, με τον όρο της αμοιβαιότητας, είναι υπεύθυνη απέναντι στο κράτος της αρμόδιας αρχής για όλα τα έξοδα και τις ζημίες που ενδεχόμενα υπέστη κατόπιν αγωγών που κρίθηκαν αβάσιμες, είτε ως προς την ύπαρξη της απαίτησης είτε ως προς το κύρος του τίτλου που εκδόθηκε από την ελληνική αιτούσα αρχή.

Άρθρο 97

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν αποτελούν εμπόδιο για την παροχή ευρύτερης αμοιβαίας συνδρομής,

την οποία η Ελλάδα και άλλα κράτη μέλη θα συμφωνούσαν μεταξύ τους, περιλαμβανομένου και του τομέα της κοινοποίησης των δικαστικών και εξώδικων πράξεων.

Άρθρο 98

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, επιτρέπεται: α) να επεκτείνονται ή περιορίζονται οι κατηγορίες απαιτήσεων που εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού, β) να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού, με σκοπό προσαρμογής τους στις διατάξεις πράξεων των αρμόδιων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ρυθμίζουν θέματα του αυτού περιεχομένου και είναι υποχρεωτικής εφαρμογής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται:

α) Ο τρόπος είσπραξης, διαχείρισης και απόδοσης στους δικαιούχους των απαιτήσεων που προβλέπονται από το κεφάλαιο αυτό ή από τα προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται σε εκτέλεση των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού, β) οι αρμόδιες αρχές για την είσπραξη, διαχείριση και απόδοση των απαιτήσεων αυτών, γ) η τελωνειακή ή φορολογική αρχή, ανάλογα με το είδος της απαίτησης, που ενεργεί "ως αιτούσα αρχή" και ως "αρμόδια αρχή" για την εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού και δ) κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του κεφαλαίου αυτού και των παραπάνω προεδρικών διαταγμάτων."

Άρθρο 14
Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου αυτού εφαρμόζονται επί αιτήσεων αμοιβαίας συνδρομής, που υποβάλλονται από 1ης Ιουλίου 2002.

2. Οι υπουργικές αποφάσεις, καθώς και οι διοικητικές και κανονιστικές πράξεις, που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 86 έως και 98 του ν. 1402/1983, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι αντικατάστασής τους.

Άρθρο 15
Καταργούμενες διατάξεις

1. Από τη δημοσίευση το νόμου αυτού καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις:

α) το κεφάλαιο ΙΑ΄ του ν. 1402/1983 [ΦΕΚ 167 Α΄, 18.11.1983 (άρθρα 86-98)],

β) το π.δ. 134/1994 (ΦΕΚ 93 Α΄, 21.6.1994).

2. Επίσης καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει:

α) των διατάξεων των άρθρων 1 έως 8, 10,11 και 12 (παράγραφος 7) από 1ης Ιανουαρίου 2003,

β) των διατάξεων των άρθρων 13 και 14 από 1ης Ιουλίου 2002,

γ) των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2002

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ